

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز یکشنبه (۱۴) آذر ماه ۱۳۴۶

۶ - استرداد يك فقره لایحه مربوط به متمم قانون بزه‌های راه آهن وسیله آقای معاون وزارت راه . ۷ - تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت کشور . ۸ - قرائت اسامی اعضاء و هیأت رئیسه کمیسیون اصلاحات ارضی . ۹ - اعلام وصول و قرائت يك فقره لایحه قانونی از مجلس سنا . ۱۰ - اعلام وصول و قرائت دو نامه رسیده از دولت در اجرای قانون نحوه خرید ماشین آلات و سایر لوازم برای اجرای طرحهای مصوب برنامه های عمرانی کشور . ۱۱ - قرائت دستور تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه .	فهرست مطالب: ۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل . ۲ - بیانات قبل از دستور آقایان : کاظم مسعودی - مهندس عترت - پردلی . ۳ - تصویب صورت جلسه . ۴ - طرح گزارش شور اول کمیسیون آبادانی وسکن راجع به اصلاح قانون تأسیس وزارت آبادانی وسکن . ۵ - طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون دارائی راجع به تحصیل بیست میلیارد ریال اعتبار برای تقویت نیروهای دفاعی کشور و ارسال به مجلس سنا .

مجلس در ساعت نه و پانزده دقیقه صبح بریاست آقای دکتر حسین خطیبی (نایب رئیس) تشکیل گردید

(بشرح زیر خوانده شد) غائبین با اجازه - آقایان : مرتضوی - خواجه نوری - مهندس معینی - اخلاقی	۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل نایب رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .

ساگینیان - پروفیسور مخبر فرمند - عجم - مهندس عطائی - یاننده - محسنی - دکتر بهودی و بانواهدی غائبین بی اجازه - آقایان:

دکتر ابریشمی - مهندس مومندی

غائبین مریض - آقایان:

مجدد دکتر صاحبقام - طباطبائی - مهندس اردلان -

مهندس کیا - ادب سمعی - پرویزی - مهندس زنجانی -

نیسار سرلشکر همایونی - دکتر عدل - مروئی

۲ - بیانات قبل از دستور آقایان: کاظم مسعودی

مهندس عمرت - بردلی

نایب رئیس - نطقهای قبل از دستور را شروع میکنیم آقای کاظم مسعودی تشریف بیاورید

مسعودی - با اجازه همکاران محترم من قبل از اینکه تصدیق بدهم باید بگویم چون من جزئی از نظم را که مربوط بخاطرات گذشته است برای اینکه اشتباهی گفته نشود آنرا نقل کردم بقیه را خودم صحبت میکنم چون فرصتی نشد که نطقی تهیه بشود و اگر ایراد و اشتباهی داشت با گذشتی که در همکاران محترم سراغ دارم بنده را میبخشند. الان که ما در اینجا جمع هستیم

و برای انجام وظیفه ملی که بما واگذار شده انجام وظیفه میکنیم در گوشه‌ای از مملکت ما بدست توانای رهبر عالیقدرمان در چند ساعت دیگر بزرگترین کارخانه‌های لوله سازی افتتاح میشود البته ما وقتیکه میشنویم يك کار عمرانی مفیدی انجام میشود با کارخانه‌ای افتتاح میشود باسدی را افتتاح میکنند فقط خیرش را تا آنجا که امکان داشته باشد از رادبو و جرابسد و نلوژیسیون میبینیم و میشنویم ولی به اهمیت موضوع آنطور که باید و شاید با دستگاههایمان وظیفه‌شان را خوب انجام نمیدهند و با ازیس کارهای مفید در مملکت انجام میشود توجه بادی بهش ندارند مطلب دیگری است در شب و قتی که سالنامه دنیار اطالعه میکردم در آنجا بر خورد کردم بخاطرات یکی از امیران ارتش که خدایش بیامرز اکتون در میان مانیست آنجا

آماده کنیم روز ۳۱ مه‌ماه در تهران اعلیحضرت شاه با همراهان که آنجا بازشان میدهد علاقه شاهنشاه بزرگ را به قوه مقننه و رکن چهارم مشروطیت یعنی مطبوعات تمام نمایندگان مجلس در رکابشان بود و پنج روز نامه در آنوقت منتشر میشد که هر پنج مدبر روزنامه هم در انترام رکابشان بودند. میگویند چون شاه قبل از ورود به خرم آباد دستور داده بودند تمام سران عشایر را که تا آنروز باغی بودند جمع کنند و از لباس محلی خارج نمایند و در صفوف مرتبی قرار داده تا موقع ورود به شهر با آنها برخورد کنند.

درشش کیلومتری خرم آباد از انومینیل پیاده شده و سوار اسب سفیدی که قبلاً برایشان تهیه کرده بودیم شدند و سواره عازم شهر شدند - از بیرون دروازه خرم آباد تا داخل شهر دسته دسته از یسایان و گردنکشان لرستان صف کشیده و منتظر بودند و جالب این بود که هیچیک از رؤساء الوار تا آنروز رضاشاه را ندیده بودند و تصور میکردند رضاشاه آدم معمولی است و طی همینکه بقیافه مردانه او نظر انداختند و رشادت شاه را از اندام ورزیده او دیدند بخود لرزیده و بکلی تغییر قیافه دادند مخصوصاً رئیس یکی از طوایف لرستان که در ادوار اخیر (دوره پانزدهم) بشانزدهم و هیجدهم) نماینده مجلس شورای ملی بود از ترس غش کرد و در میان صفوف دراز دستقبلین روی زمین افتاد و بدستور رضاشاه او را به بیمارستان شهر منتقل کردند.

رضاشاه بزرگ و قتی جلوی صفوف رؤساء عشایر رسید از اسب پیاده شد و خوب به قیافه‌ها نظر انداخت و در همین وقت یکی از سرکردگان عشایر قدم جلو نهاده جنبه فنگگی بعنوان کلید اسلحه لرستان تقدیم و گفت دیگر شرارت و دزدی از این خطه رخت بر بسته است

شاه در جواب اظهار داشت امیدوارم همینطور باشد ولی بدانید اگر در آینده یکی از شما افراد خیال راهزنی و چپاول و غارت اموال مردم را نمائید بلافاصله همه شمارا منوم خواهم کرد ... فهمیدید یا نه؟ تمام الوار سرها را خم کرده گفتند اطاعت، اطاعت.

رضاشاه از صف طویل رؤساء عشایر باز دیدن بعمل آورد و لباس‌های آنها را مورد دقت قرار داد و با چند نفر آنها بصحبت پرداخت و بعضی از آنان را هم با اسم و رسم میشناخت و بهمین جهت با آنها بیش از سایرین تندی کرد و مخصوصاً خاطر نشان ساخت که در زمان ریاست وزرائی هر چه محبت بشما کردم و در برابر اعمال شما و گردنکشی‌های شما سکوت اختیار کرده و دستور قلع و قمع شمارا ندادم فایده نکرد دیگر نه از محبت خبری میباشد و نه از سکوت برای اینکه آن دوره سیر می شده و آن وضع بسر آمده و مجال است بتوان با گردنکشی و گردن‌بندی و تجاوز به حقوق مردم روی موافق نشان داد و شب را رضاشاه بزرگ در همانجائی که حمله کرده بودند به سران عشایر و وزدان و باغی‌ها ماندند نویسنده مینویسد که در آنجا ما تا صبح بیدار ماندیم برای اینکه عکس العمل فرمایشات شاهنشاه در رؤسای عشایر چه خواهد بود صبح دیدیم اوضاع اصلاً عوض شده همه سر جای خودشان برای بدرقه شاه ایستاده بودند. این مقدمه را که عرض کردم برای اینکه همکاران عزیز بدانند که اگر ما می‌آئیم اینجا صحبت میکنیم برای اینست که قدر نعمت را ندانیم و شکر نکنیم چون هر چه شکر بکنیم نعمتمان افزون خواهد شد به آن دلیلی که عرض کردیم اگر از بعضی از دستگاههای دولت تعریفی بشود و از بعضی تکذیبی بشود از آنکه تعریفی شده باید بفهمد و یا آنکه تکذیب شده خیال نکند که نظری بوده که بیايد از او تکذیب بشود من قبلاً معذرت خواستم چون اینطور نیست فقط آنچه که بخاطرم بوده یادداشتی کرده‌ام که تیرش یادم نرود و آن اینست که ما که آمدیم اینجا و مطالبی بعرض میرسانیم برای خواهش و استدعا و تمنا نیامده‌ایم ما آمده‌ایم که همگی دست بدست هم بدهیم از قوه اجرائیه هم مدد و کمک بگیریم و از این وضعی که موجود است اولین اهمیتی که برقرار شده است قدر دانی بکنیم و کارهای مملکت را سریع انجام بدهیم (صحیح است) مثلاً اینجا نگاه میکنیم میبینیم که در يك ساعت دیگر اعلیحضرت همایون شاهنشاه کارخانه

بزرگ لوله سازی اهواز را افتتاح میکنند این کارخانه
 اینطور که نوشته بودند میتواند بزودی تمام احتیاجات
 لوله گاز سراسری کشور را با این قرارداد که جدیداً
 بسته اند و انقلابی که در مملکت شد تأمین کند و این
 گازی که سالها بی مصرف میساخت و پیر پروز که ما
 به اهواز برای دیدن این کارخانه لوله سازی رفته بودیم دیدیم
 این شعله ها که بزنگ طلا هست دارد دود میشود و بهوا
 میزود دابخوشی ما این بود که بزودی انشاء الله با همت
 مهندسین ایرانی و خارجی ما میتوانیم این طلائی که
 الآن دارد دود میشود و آتش میشود و بهوا می رود اینها
 را میتوانیم ارزش بگیریم و برای عمران و آبادی ما مصرف
 کنیم فردا اعلیحضرت همایون شاهنشاه بندر ماه شهر را
 افتتاح میفرماید فقط توجه همکاران را به این نکته جلب
 میکنم که این بندر یکی از بنادر مهم نفت گیری دنیا
 شده و فردا افتتاح میشود و خیلی از مسائل سیاسی ما
 دیگر از فردا حل خواهد شد یعنی بندری که دست توانای
 شاهنشاه افتتاح میشود بندری خواهد بود که میتواند
 طرز بارگیری نفت ما را بکلی تغییر دهد نظرتان را جلب
 میکنم کشتی وقتی میآید برای نفت گیری در آبادان
 یا در اسکله خرمشهر پهلو میگرفت باید برای نفت گیری
 این کشتی سی و شش ساعت معطل بشود ولی از فردا در
 این بندر جدید بیست و چهار ساعت معطل میشود یعنی
 دوازده ساعت کمتر ما این را ساده میدانیم اما دوازده
 ساعت از نظر مملکت خیلی اهمیت دارد و از نظر حسابی که
 خارجیا میکنند و غرامتی که بابت هر یک ساعت تأخیر
 از بندر میگیرند.

نایب رئیس - آقای مسعودی وقت شما تمام است.

مسعودی - از ناظر بعدی استدعا میکنم چند دقیقه
 از وقتشان را به بنده بدهند.

نایب رئیس - آقای دکتر وحیدنیا از وقت شما
 استفاده کنند؟

دکتر وحیدنیا - تمام وقت بنده در اختیار ایشان است.

مسعودی - تشکر میکنم پس روی این موضوع وقتی

بی غرض و با فعالیت بدون عیب انجام بدهند و اجرا کنند
 نه اینکه يك دبیری اگر ۵۰ تومان اضافه حقوق میخواهد
 بگویند نه ولی يك دبیر را میبرند باه هزار تومان استخدام
 میکنند باید اینکارهایی که در وزارتخانه ها میشود با هم
 بخواند مثلاً امروز نگاه میکنیم وزارت خارجه را من اغلب
 شما که در چاپخانه هستم و در ساعت $\frac{1}{3}$ ۱۲ یا يك بعد از نصف
 شب از جلوی این وزارتخانه رد میشوم ببینم بیست و چهار
 ساعت کار میکنند و شبها چراغهای روشن است در تمام
 دنیا سفارتخانه های ما اصلاً در شب بسته بود و دانشجو را کجا
 راه میدهند چون بنده يك نشریه هوآئی دارم و اغلب با
 دانشجویان سروکار دارم و در تماس هستم میدانم اصلاً عجیب
 ندید است کی به اینها میرسیدند ولی حالا برای چی اینطور
 شده است يك شخصی با يك بوزیر جوانی آمده است و با قدرت
 و دوستیهایی که داشته يك تحرکی ایجاد کرده است
 این حرکت باید طوری باشد که مداوم و در همه جا باشد
 ادکتر صدر - بالاخره گر بزرگ زدید (شما اینجا صد تا
 گر بزرگ ندید ما یکی از حقایق را میگوئیم شما هم بیاید این
 حقایق را بگوئید عرض کنیم راجع به امنیت مملکت ما
 نوی همین خیابانها شبها و روزهای را میدیدیم که از اینطرف
 خیابان که رد میشدید کرو کر درها بسته میشد یکی داد
 بکشید یکی فریاد میکشید و هر روز برای مملکت يك
 نا ارضی ایجاد میشد ولی امروز با این سیاستی که بر چمدار
 آن رهبر مملکت است با این موقعیتی که پیدا کرده ایم
 بد وقت را نگذرانیم تعارف را کنار بگذاریم و بعمل
 بپردازیم برای اینکه ما آن چیزها را دیده ایم و چون
 دیده ایم دیگر نمیخواهیم ببینیم این امنیت از بین برود
 برگردد سابق همه کوشش میکنیم انشاء الله که همینطور
 خواهد بود ولی برای اینکه برنگردد نباید همه کوشش
 کنیم و فعالیت کنیم مطلب دیگری که باید این جا بعرض
 همکاران محترم برسانم موضوع دانشجویان است همانطور
 که بعرض رساندم بتازگی در این دو سه ماه باز
 کس مورد اعتراض رفیق عزیزم آقای دکتر صدر
 واقع نشود در وزارت خارجه يك سازمان جدیدی برای
 دانشجویان داده شده است که هنوز اختیاری ندارد ولی

توانسته که هر قدر از این دانشجویان میایند بهتران
 اینها را بکار بکارند و برایشان کاری پیدا کنند ولی هنوز
 سفارتهای آنها در خارج آن وظیفه های را که وفق بدهد و
 با انقلاب متناسب باشد انجام نمیدهند البته بعضی هایشان
 خیلی خوب کار میکنند بعضی هایشان خیلی خوب وظیفه
 خودشان را انجام میدهند لیکن آنها در اقلیت هستند و
 اگر يك توجهی شود و يك برنامه ریزی شود برای این
 تعداد زیاد دانشجو که الان در خارج داریم سازمانی داده
 بشود که اینها همانطور که وزارت کار يك سازمانی داده
 است و پرسش نامه هایی میفرستد کافی نیست اینها باید
 تکمیل بشود و میتواند دانشجویانی را که هنوز در آنجا
 مشغول تحصیل است و تحصیل او تمام نشده خارجیا از او
 قول میگیرند که بعد از تحصیل بروند و در دستگاها اقتصادی
 آنها کار بکنند این کار را باید مملکت خودمان بکند البته
 مشکلات زیادی هست و اینکارها به این زودی نمیشود
 ولی برنامه را بریزید يك سال دو سال دیگر و از الان
 بنادانشجویی که میخواهد برود بخارج بگوئید ما برای
 د کتر اقتصاد یاطب ما مثلاً در کارگاههای فنی اینقدر کار
 داریم شما که میخواهید بروید در فلان کار تحصیل کنید
 و بر گردید ما با کمال میل شما را میگذاریم سرکار و باید
 ترتیبی داده شود و راهنما باشد برای دانشجویان و من
 اساساً به اینکه جلوگیری شود و سخت گیری شود از
 اینکه دانشجویان نروند بخارج مخالفم برای اینکه اول
 ما باید وسیله تحصیل اینها را فراهم کنیم بعد جلوگیری را
 بگیریم که اینها بخارج نروند راجع بعمران و آبادی شهر
 ها من اگر بخوام از شیروان صحبت کنم ممکن است مورد
 ایراد واقع شوم که همه جا اینطور است ولی يك فرق
 شیروان با جاهای دیگر دارد و این است که دو دوره
 شیروان و کیل داشته یکی دوره گذشته و دوره قبلش هم و کیلش
 مریض بوده و تمام مدت در خارج برای معالجه بوده است
 پس این دوره انقلابی که اشاره فرمودید شیروان و کیل
 نداشته و هیچ چیز برایش در نظر گرفته نشده البته اقداماتی
 میشود و دولت همه را در نظر دارد و با فعالیت رفقا و دوستان

يك كارهاي انجام میدهند ولی يك چیزی را باید در نظر گرفت يك كارهاي خود بخود انجام میشود و جنبه کلی دارد که وقتی آدم می‌بیند که انجام شده است مثلا در همین سفر اخیری که برای ایام تاجگذاری رفته بودم به شیروان يك دهی است بنام گلپان که در سه سال پیش يك قرص آسیرین در آنجا پیدا نمیشد ولی دیدم با يك سهاهانش خراسان يك در مانگا مهچهود کتر و در او هست و قرصهایی که در آنجا دیدم و آمپولهای گران قیمت البته من اطلاعات پزشکی ندارم ولی دیدم آن چیزهایی که ما با آن سروکار داریم و با سامی آن آشنائی داریم آنجا هست البته مملکت بزرگ است يك وقت است مامی سنجیم با بزرگترین ممالک اروپائی که شب ساعت چهار بعد از نصف شب هم که حرکت کنید شبانه از آن طرف مرز رده میشود این ممالک را اسفالت کردن و با آن رسیدن با آن جمعیت های شصت میلیونی و هفتاد میلیونی کار آسانی است ولی در مملکتی که الان بنده میخواهم بحوزه انتخابیه ام بروم اگر بخوام با ماشین بروم دو روز طول میکشد این مملکت را از آن بخوانند اسفالت کنند و بهیادداشت آن را درست کنند این بسیار کار مشکلی است ولی قبل از اینکه در همین محل کارخانه قند درست بشود که هفتاد در صد سرمایه گذاری آن را دولت کرده است زندگی مردم از راه دیگری تأمین میشد الان ۵ سال است که يك سرعت در آنجا اتفاق نیفتاده هر چه عمران و آبادی بشود و کارخانه ساخته بشود وضع درست میشود خواستم توجه شما را بدین موضوع جلب کنم چند روز پیش به دو نفر از آقایان وزراء گفتم اگر در سه سال چهار سال پیش میگفتند نگذاشتند کار کنیم دیگر این عذر را از شما نمییدرند امروز شاه مملکت پشت و پناه شما است مطبوعات شمارا تأیید میکنند مجلس در اختیار فراکسیون اکثریت است و تأیید میکنند و شما میروید و میاید پس دیگر نشد ندارد فردا اگر گفتید نشد اهمال کردید (دکتر مهدب - مطبوعات هم هست؟) عرض کردم هست آقای دکتر مطبوعات با تمام قدرتشان هستند ولی ممکن است بعضیها قدر ندانند خوب شد این را گفتید که درد دلم باز بشود مطبوعات غیر از يك نفرشان

که برای چاپ فرمان شاه پول میگردد ولی بقیه شان تمام مثل شمع می‌سوزند که میسوزند و از بین میروند (دکتر صدر از يك نفر بیشتر هستند) جناب عالی دو نفر را میدانید ولی بنده يك نفر را اطلاع دارم همانها يك محترم باید توجه بفرمایند مطبوعات در هیچ دوره ای مثل الآن آزادی که امروز دارد نداشته این را تعارف نمیکنم اگر مطبوعات نمی نویسند اعمال خودشان است ولی يك موضوع است که شما از مطبوعات توقع دارید که فردا صبح تمام نطق مرا بنویسند ولی من که چهار صفحه روزنامه دارم که يك صفحه آن را بایست آگهی دولتی بگذارم که تا من بشوم سه صفحه اش هم اگر حساب بکنید با آنهاست که آن امکانات را دارند من چند برابر آنها مینویسم.

نایب رئیس - آقای سعودی وقت جناب عالی تمام شده و از تمام وقت آقای دکتر وحید نیا هم استفاده کرده اید.

سعودی - لطفاً يك دقیقه فرصت بدهید.

نایب رئیس - بفرمائید.

سعودی - ولی اگر کردن مرا بزنند بنده از چاپ فرمان شاه پول نمیگیرم (احسن).

نایب رئیس - آقای مهندس عثرت بفرمائید.

مهندس عثرت - بنام خداوند تبارک و تعالی از درگاه حضرت احدیت جلت عظمت بسیار شکر گزارم که مرا توفیق عنایت فرمود که بنمابندگی اهالی نجیب و شاه دوست شهرستان جیرفت در این مکان مقدس و کعبه آمال ملت ایران با اجازه مقام معظم ریاست و در محضر شما برگزیدگان مردم شریف ایران و از زبان آنها خواسته‌ها و نظر ایشان را گاه و بیگاه بعرض رسانده و تا حد توانم وظیفه ملی خود را ایفا نمایم.

انگیزه اینکه امروز موجب شد مصدع شده و چند دقیقه وقت همکاران دانشمند و محترم خود را اشغال کنم اولاً موضوع انتشار کتاب نفیس و گرانبه کلامه علیا میباشد که اخیراً بفرمان مطاع اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر بمناسبت تقارن آغاز بازدهمین قرن بعثت مسعود

حضرت ختمی مرتبت محمد بن عبدالله صل الله علیه وآله وسلم با جشنهای فرخنده تاجگذاری شاهنشاه و علیاحضرت شهبانوی گرامی ایران چاپ گردیده و از جانب خواهر و الاثاریان و الاحضرت شاهسخت اشرف پهلوی به مسلمانان ایران و از جمله به نمایندگان محترم مجلسین هم يك جلد هدیه گردیده است.

اولاً ایام فرخنده جشنهای تاجگذاری منبعی پر خیر و برکت برای ملت ایران بود زیرا به میمنت این جشنها علاوه بر انجام بسیاری از کارهای عمرانی عام المنفعه مانند ساختن مساجد بیمارستانها - درمانگاهها - دبستانها - دبیرستانها - اسفالت کردن خیابان و پیاده‌روها - دیوار کشی و نرده کشی و نوسازی ساختمانها در سراسر کشور دانشمندان و مطلقین و نویسندگان هم مبادرت به جمع آوری و انتشار سوابق تاریخی شاهنشاهی ایران نموده و سازمانهای اداری نیز پیشرفت‌های همه جانبه کشور ما را از بسد و انقلاب سفید شاه و مردم طی نشریه‌های جامعی باستحضار عموم ملت ایران و جهانیان رسانیدند که تعداد اینگونه کتب و نشریات تا آنجائی که دست اینجانب رسیده است بیش از ۳۷ مجلد میباشد و جامعه مطبوعات مهمه کشور هم در این مورد وظیفه خود را بنحو احسن انجام دادند که در خور تحسین و تمجید است ولی کتاب کلمه علیا که حسب الامر ذات مبارک ملوکانه چاپ و منتشر شده است سرآمد کلیه آنهاست. لازم میدانم بمناسبت شروع ماه مبارک رمضان که فصل نزول آیات کریمه قرآن مجید است توضیح بیشتری درباره کتاب کلمه علیا داده شود. این کتاب شامل يك هزار آیه منتخب از آیات مبارکه کلام الله مجید میباشد که کلاً از جانب خداوند علی‌العلی به پیغمبر سلام صریحاً خطاب گردیده و بوسیله يك فرد متدین و خدمتگزار بنام دکتر احسان الله علی استخیری جمع آوری و تالیف و تفسیر و به اراده ملوکانه چاپ و در روز عید به انتشار یافته است. شاهنشاه عظیم الشان ما در نتیجه این راسخ به آئین مقدس اسلام و احترام بمبانی و مقدسات دین حق جعفری نه تنها در جامعه مسلمانان ایران بلکه در بین مسلمانان جهان دارای ارج و منزلتی بسزا بوده و

عموم شیعیان معظم له را پرچمدار مذهب شیعه میدانند و بسیار مناسب است امروز که روز آغاز عبادت خاصه مسلمانان میباشد به پیشگاه با عظمت چنین شاهنشاهی سر تعظیم فرود آورده و از درگاه قادر علی الاطلاق طول عمر و دوام جلال سلطنت معظم له و سعادت و سلامت خاندان جلیل سلطنت را خواستار شوم.

عرض دیگر با انگیزه دوم بنده از لحاظ تصدیق آنکه روز یکشنبه هفته گذشته بمناسبت برگزاری مراسم هفته روشندان بنابعدت همکار دانشمند آقای دکتر خزائلی آموزشگاه نایبانیان بزرگسال را باز دید کردم و نمونه‌هایی از کارها و ابزار و پیشرفت های این افراد شریف اجتماع ما که از نعمت بردن محروم ولی از نعمت استعداد و هوش بنحو شایسته‌ای برخوردارند مشاهده کردم که راستی باعث اعجاب و تحسین بود آموزشگاه مزبور تحت سرپرستی انجمن ملی هدایت و حمایت نایبانیان مورد تأیید شاهنشاه آریا مهر قرار گرفته بوجود آمده و بر نظر آقای دکتر خزائلی و نایبانیان دانشمند دیگر اداره میشود. من بسیار ملاحظه کردم و وقتی که دیدم به افراد نایبانیان خواندن و نوشتن - موسیقی - نجاری - مجسمه سازی - مسائز طبی و صنایع یدی دیگر تعلیم داده میشود برای شرکتها و ادارات دولتی نایبانیان تلفونی تربیت نموده و آنها را برای زندگی مرفه و شرافتمندانه آماده کرده و بیای نایبانیان هنرمند کشور میرسانند. از آنجائیکه معتمد به افراد خدمتگزار جامعه بخصوص خدمتگزاران طبقه محروم بهر لباس و مقام باشند بایستی نهایت احترام را مرعی داشت از اینجهت فرض میدانم از مساعی و اهتمام زاید الوصف و بیربای آقای دکتر خزائلی و کلیه همکاران نایبانیان دانشمندیان در پیشگاه ملت ایران تمجید و تحسین بنمایم و خواهش نمایم که همه نمایندگان محترم این مؤسسه ارزنده را مورد بازدید خود فرزاده و در راه پیش برد طبقه مستعد نایبانیان که مورد عنایات خاصه شاهنشاه عالیقدر و رهبر مدبر قاطبه ملت ایران هستند با دوست دانشمند و همکار خودمان که صدیقانه بخدمت محرومان قیام کرده است همکاریهای نزدیک مبذول دارند و همچنین از مسئولان امور

مخصوصاً وزراء معظم انتظار دارد که از این مؤسسه مفید بمنظور تشویق و امیدوار ساختن عموم روشندان اعم از مربیان و دانش آموزان بسازید نموده و در مقام رفع نیازمندیهای مادی و معنوی و اجتماعی آن طبقه با استعداد برآیند.

مطلب سوم امروز بنده ارتباط دارد به استان کرمان و حوزه انتخابیهام شهرستان جیرفت.

زمانی که مملکت ما از لحاظ تقسیمات کشوری به چهار ایالت و هشت ولایت تقسیم بندی شده بود استان کرمان یکی از چهار ایالت ایران بود که اغلب رجال عالی مقام این مملکت تحت عنوان حکومت یا والی بناستند در این استان خدمت کرده اند ولی وضع شهرها و مردمان آن تا قبل از انقلاب سفید شاه و مردم مانند اوضاع قرن نوزدهم باقی مانده بود که خوشبختانه توجهات خاص شاهنشاه ملت پرور و عالیقدر ما همانطوریکه بعمران اقصی نقاط مملکت معطوف بود به این استان هم مبذول گردید و بسیاری از غفماندگی ها جبران شد و مظاهر انقلاب سفید در سراسر استان بخوبی نمایان و عموماً از ثمرات آن بهره مند شده اند ولی منویات شاهنشاه در رفاهیت و آسایش مردم این منطقه به مراتب بیش از آن جدی است که تاکنون انجام یافته و محققاً باید از طرف اولیاء امور کوششهای همه جانبه ای بعمل آید تا بتوان خاطر خطیر ما و کانرا در مسیر عمران و آبادی مناطق وسیع این استان اعم از شهرها و دهات راضی نمود یا از کارهایی که در درجه اول باید انجام شود اسفالت اساسی شاهراه کرمان است که خوشبختانه در برنامه چهارم قرار گرفته و در ملاقاتی که در جمعیت آقایان نمایندگان این استان با جناب آقای نخست وزیر دست داد معلوم شد که این کار و بسیاری از امور عمرانی دیگر در اوایل سال ۴۷ شروع میگردد و بنده در اینجا میخواهم قبل از مراتب تشکر خود و مردم استان کرمان را خدمتشان عرضه دارم و تقاضا کنم اسفالت راه کرمان به داری زمین هم یکی از ضروری ترین راهسازی این استان است و منطقه حاصلخیز شهرستان جیرفت را به تهران وصل میکنند و طول آن بیش از ۱۸۰ کیلومتر نیست و متأسفانه در برنامه چهارم منظور

نگر دیده همانطوریکه خدمتشان عرض شده و وعده مساعد فرموده اند فراموش فرموده و مقرر فرمایند در برنامه قرار گیرد.

مطلب پنجم نسبت به اسفالت راه کرمان داری زمین اصرار میورزم لازم است بطور مختصر چند کلمه و وضعیت شهرستان جیرفت را تشریح کنم.

شهرستان جیرفت که مرکز آن شهر سبزواران است یکی از شهرستانهای حاصلخیز و بسیار مستعد کفور محسوب میشود که به آن هند کوچک ایران لقب داده اند این ناحیه در ۲۸۸ کیلومتری جنوب شرقی کرمان واقع شده و جمعیت آن در حدود ۱۷۰۰۰ نفر است و از این جهت در همین شهر استان کرمان میباشد ولی از لحاظ حاصلخیزی و تولید محصولات خارج از فصل و پیش رس از کلیه شهرستانهای تابعه استان کرمان جلوتر است. در این شهرستان بمناسبت موقعیت خاصی که از لحاظ آب و هوا، جلگه های وسیع و کوهستانهای بیلاقی مرتفع دارند نباتات و میوهجات گرمسیری و معتدله و حتی سردسیری بدست میآید و در حال حاضر مرکبات مرغوب مخصوصاً کرب فروت (نوعی از پتایوی) و نخایلات ممتاز - نباتات روغنی - غلات - پنبه - صیفیجات و سبزیجات بدست میآید که عموماً این محصولات زودتر از محصولات سایر استانها برداشت میشود کما اینکه خیار آن از اواسط اسفند به هندوانه آن در نیمه فروردین ماه بیابازار تهران میرسد ضمناً علاوه بر محصولات فوق الذکر تولید موز مرغوب انبه - نیشکر - چغندر قند - بادام زمینی - سوزا - کافشه (بذر گلرنک) در این منطقه بخوبی میسر است و بواسطه همین مزایای زراعتی ناحیه بتوده است که حسب الامر شاهنشاه آریامهر در سال ۳۶ ناحیه جیرفت را جزء ناحیه مطالعاتی عمرانی جنوب شرقی ایران قرار دادند و از آن سال تا کنون مهندسی مشاور شرکت های ایتال کنسولت وست کوپ و آبگو و غیره در منطقه جیرفت بمطالعات عدیده از لحاظ زمین شناسی - نقشه برداری هوایی و زمینی - بهره برداری صحیح از آبهای زیر زمینی - سدسازی مشغول بوده

مستند ضمناً موظف شده اند برنامه های جامعی ضمن تعیین برآورد ثابت هزینه ها تنظیم و تسلیم دارند. شرکت آبگو چندین جاه عمیق آزمایشی در نقاط مختلفه جلگه جیرفت حفر کرده که دو حلقه آن آرتزین گردیده است و گویا هر کدام از شرکتهای گزارشات کار خود را هم تنظیم و تسلیم مقامات مسئول نموده اند. از طرفی از دو سال قبل سازمان عمران منطقه جیرفت و میناب هم تشکیل و مدیر عامل آن که یکی از کارمندان لایق و دانشمند وزارت کشاورزی است مشغول تهیه مقدمات اجرایی وظایف محوله بر طبق ازماری که شاهنشاه معظم ما برای عمران همه جانبه جیرفت صادر فرموده اند میباشد بنده ضمن عرض سپاسگزاری از مساعی کلیه دستگاههایی که برای عمران جیرفت فعالیت میکنند از مقامات مسئول تقاضا میکنم هر چه زودتر برنامه های آنجا را به تصویب رسانیده تا رسماً عملیات عمرانی منطقه شروع گردد.

نایب رئیس - آقای مهندس عترت وقت جنابعالی تمام شد.

مهندس عترت - اجازه بفرمائید یک دقیقه دیگر به عرضم خاتمه میدهم از جناب آقای دکتر نهایندی که دستور فرمودند در آنجا لوله کشی آب و سایر تأسیسات لازم شود تشکر میکنم. در خاتمه اهالی جیرفت طی تلگرافی که به بنده مخابره کرده اند تقاضا دارند که هنگام زنده انداری در شهرستان سبزواران مستقر شود و گویا وعده چنین کاری را هم با آنها داده اند ولی هنوز عملی نشده. عین تلگراف را بعقام ریاست برای اقدام مقتضی تقدیم میدارم. ضمناً از وزارت محترم آبادانی و مسکن که کار لوله کشی و ساختمان صفیخانه آب مشروب شهر جیرفت را خاتمه و تحویل داده اند کمال تشکر را دارم (احسنت).

نایب رئیس - آقای یردلی بفرمائید.
یردلی - الان بنده اعتراف میکنم در حضور نمایندگانی حرف زدن خیلی برایم مشکل است اما چاره ای ندارم میخواهم بمرض نمایندگان محترم برسانم که استان دهها هزار سال است و قرنها است که انبار غله ایران بوده و از لحاظ حاصلخیزی و معروفیت جهانی و تاریخی

دازد این انبار غله بواسطه کم شدن آب یعنی برکشتن آب از سیستان بیشتر اراضی حاصلخیز و زرخیز سیستان بصورت اراضی لم یزرع و بایر درآمده است و هر سال آب کمتر میشود و سطح کشت پائین تر میآید که مردم افسوس سال گذشته را میخورند و میگویند دریغ از پارسال و اغلب مردم آنجا جلای وطن کردند و دهات خالی از سکنه است هفته و ماهی نیست که عده ای مهاجرت نکنند در غربت اولاً بواسطه فقر، ناسازگاری آب و هوا، بی دوائی و بی درمانی پدر و مادر جلوی چشم اطفال و اطفال جلوی چشم پدر و مادر از گرسنگی جان داده اند و میدهند دهنها سال و قرنهای سیستان بی عدولت اینک یک شاهی برای آنها خرج میکنند سیستان را انبار غله ایران نگاه داشته اند و انبار غله ایران بود حالا علت چیست که با این تشکیلات عظیم آبیاری و آنهمه خرجهای گزاف و سنگین سیستان روبه خرابی میرود علتش بنظر من این است که با این قانونهایی که هست سیستانی نمیتواند مخربین را تعقیب کند با این قوانین نمیتوانم از خرابکاری آنها جلوگیری کنیم برای اینکه اینها طوری قانون گذرانیده اند که مصونیت دارند و این قانون برای سیستان بکطرفی است ما تأمین نداریم سیستانیها تأمین ندارند قانون وقتی خوب است که ضمانت اجرا داشته باشد، مجری خوب داشته باشد یعنی برابر هر ماده بایستی ضامن اجرا داشته باشد که مأمور اجرا اگر خوب قانون را اجرا نکرد برفع مردم اجرا نکرد مجازات شود مردم سیستان تقاضا دارند از جناب آقای نخست وزیر که وضع سیستان را اگر صلاح بدانند بفوریت در هیأت دولت مطرح کنند و یک فرد سیستانی که من باشم احضار کنند تا حقایق را با توضیحات بیشتری بعرضشان برسانم که احیاناً اگر خواستند کاری انجام بدهند برفع مردم سیستان باشد اداره آبیاری سیستان را خراب کرده و بسرعت رو بخرابی میرسد جمعیت سیستان جلای وطن کرده اند هفته و ماهی نیست که عده ای نروید، پولهای گزافی بمنوان عمران و آبادی سیستان خرج شده و میشود یعنی

بیت المال حیف و میل میشود در این جلای وطن مردم تلفات زیادی متحمل شده اند اینها کشاورزان هستند اینها ملت ایران هستند که بخاطر اینها انقلاب شده است (احسن) جادارد که توجه خاصی دولت جناب هویدا در مورد سیستان بفرماید سئوالانی هم دارم از وزارت آب و برق و اصلاحات ارضی که تقدیم مقام ریاست میکنم و آنهم در مورد همین وضع سیستان است (احسن).

نایب رئیس - نطقهای قبلاز دستور تمام شد از نمایندگان محترم تقاضا میکنم با توجه به اینکه چند کمیسیون تشکیل شده ترتیبی فراهم بفرمایند که جلسه مجلس از اکثریت نیفتد چون الآن میخواهیم رأی بگیریم وعده کم است (یک نفر از نمایندگان - عده ای از نمایندگان در کمیسیون هستند) بهمین مناسبت عرض کردم چون دوسه کمیسیون تشکیل شده است آقایانی که تشریف دارند از جلسه خارج نشوند.

۳ - تصویب صورت جلسه

نایب رئیس - راجع به صورت جلسه قبل نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه قبل تصویب میشود.

۴ - طرح گزارش شور اول کمیسیون آبادانی

ومسکن راجع به اصلاح قانون تأسیس وزارت آبادانی ومسکن

نایب رئیس - وارد دستور میشود گزارش شور اول راجع به اصلاح قانون تأسیس وزارت آبادانی ومسکن مطرح است فرات می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون آبادانی ومسکن بمجلس شورای ملی

کمیسیون آبادانی ومسکن در جلسه اول آذرماه ۱۳۴۶ با حضور آقای دکتر نهاوندی وزیر آبادانی ومسکن لایحه شماره ۶۰۶۳۶ - ۱۷/۸/۱۳۴۶ دولت راجع به اصلاح قانون تأسیس وزارت آبادانی ومسکن را که شماره ۴۷ چاپ گردیده مورد رسیدگی قرارداد و با اصلاحاتی تصویب

نمود. اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

ماده ۹ - از تاریخ تصویب این قانون، اداره کل امور اجتماعی وعمران دهات از وزارت کشور منتزع وبوزارت آبادانی ومسکن منتقل میشود. کلیه وظایف واختیارات وزارت کشور در مورد اینجمن ده (به استثناء مقررات مربوط به انتخابات اینجمن ده و کدخدای) بمعده وزارت آبادانی ومسکن واگذار میشود.

تبصره ۱ - آئین نامه های اجرائی مربوط به اینجمن ده و امور آبادانی روستاها از طرف وزارت آبادانی ومسکن تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران بموقع اجرا گذاشته خواهد شد و آئین نامه های مزبور تصویب نشده است اداره کل امور اجتماعی وعمران دهات وانجمن وشوراهای مربوطه کماکان بر طبق مقررات سابق وظایف خود را انجام خواهند داد.

تبصره ۲ - آن تعداد از کارکنان وزارت کشور آن مبلغ از بودجه و دارائی که باید از وزارت کشور بوزارت آبادانی ومسکن منتقل شود بموجب تصویب نامه هیأت وزیران تعیین خواهد شد.

ماده ۳ - وظیفه ترویج خانه داری از وزارت کشاورزی منتزع وبوزارت آبادانی ومسکن محول میشود همچنین آن قسمت از وظایف و طرحهای بهداشتی (ساختمانی ولوله کشی) مربوط به اداره کل بهداشت محیط وزارت بهداشتی که در روستاها انجام میشود با خواهد شد باعتبار ارتباط مربوط به طرحهای مزبور بمعده وزارت آبادانی ومسکن واگذار میگردد.

تبصره - کلیه کارکنان و اموال و اعتبارات و نهادهای مربوط به اداره ترویج خانه داری از وزارت کشاورزی منتزع وبوزارت آبادانی ومسکن منتقل میشود.

مخبر کمیسیون آبادانی ومسکن - مهندس عطائی گزارش شور اول از کمیسیون بهداشتی بمجلس شورای ملی

کمیسیون بهداشتی در جلسه ۵ آذر ماه ۱۳۴۶ با

حضور آقای دکتر مرشد، معاون وزارت بهداشتی و آقای مهندس آموزگار معاون وزارت آبادانی ومسکن و آقای دکتر مرشد معاون وزارت بهداشتی لایحه دولت راجع به اصلاح قانون تأسیس وزارت آبادانی ومسکن را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون آبادانی ومسکن را در این مورد تأیید و تصویب نمود.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم مینماید. مخبر کمیسیون بهداشتی - دکتر رهنوردی گزارش شور اول از کمیسیون کشور

بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشور در جلسه ۷ آذر ماه ۱۳۴۶ با حضور آقای مهندس آموزگار معاون وزارت آبادانی ومسکن لایحه دولت راجع به اصلاح قانون تأسیس وزارت آبادانی ومسکن را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون آبادانی ومسکن را در این مورد تأیید و تصویب نمود.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون کشور - مصطفوی نائینی گزارش شور اول از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۲ آذر ماه ۱۳۴۶ با حضور آقای مهندس آموزگار معاون وزارت آبادانی ومسکن لایحه دولت راجع به اصلاح قانون تأسیس وزارت آبادانی ومسکن را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون آبادانی ومسکن را در این مورد تأیید و تصویب نمود.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. مخبر کمیسیون دارائی - دکتر رفیعی گزارش شور اول از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در

آنجا زندگی میکنند و بنیاد تولیدات ما را در آنجا میگذارند و مسئله کشاورزی و مسئله زندگی روستایی و روستاشینان در واقع چه در انقلاب شاه و ملت وجه از نظر دولت و ملت و همچنین از نظر مراکز مقننه ایران کمال اهمیت دارد از اینجهت اگر خاطر خانها و آقایان نماینده را بنگانی در این مورد جلب بکنم فکر میکنم که جادارد که توجه بیشتری بشود قانونی بنام قانون عمران در زمان اعلیحضرت فقید گذشته است و اداره ای بنام اداره عمران در وزارت کشور تأسیس شد (موسوی ما کوئی - هیچ کاری انجام نداد) يك مدتی این اداره منضم به وزارت کلا شد دو یا سه مرتبه بوزارت کشاورستان کار بعد از توجه بیشتری که به عمران روستا شد این شد که در هر ده انجمن دهی انتخاب بشود و این انجمنهای ده عمران ده را زیر نظر بگیرند و احتیاجات ده را یادداشت بکنند و در باره آن تصمیم بگیرند عوایدی هم بدست بیاورند و طبعاً چون آن عواید کافی نیست دولت هم به تناسب بنا طرحهایی که آنها پیشنهاد می کنند کمک مالی بآنها بدهد و اگر برای اجرای آن طرحها نتوانند با نیروی خودشان با نیروی فنی خودشان این کار را انجام بدهند از لحاظ فنی، از لحاظ دادن طرح نقشه، از لحاظ فرستادن کارشناس آن کارهایی را که دارند انجام بدهند البته عمران بمعنی اعم منظور نظر است یعنی فقط مسأله خشت روی خشت گذاشتن و فی المثل يك حمام درست کردن نیست مسأله اینست که ما روستاشینان را بطرف يك زندگی بهتر رهبری کنیم (صحیح است) این يك مسأله عامی است که يك قسمت جنبه معنوی دارد و يك قسمت جنبه مادی دارد که در کارهای ساختمانی خلاصه میشود ولی این کار بمناسبت پراکنندگی دهات کشور خیلی کار مهم و مشکلی است از نظر دیگر چیزی که ما باید اعتراف کنیم اینست که در مورد عمران روستا پیشرفت کافی نکرده ایم حتماً باید نسبت به این کار يك توجه خاصی بشود و آنها را جزو کارهای مهم مملکتی بحساب بیاوریم (صحیح است) در سال قبل حزب مردم يك سمینار و کنفرانس روستائی تشکیل داد و نظریات خودش را در باره عمران روستا در آنجا مطرح کرده و اکنون

حزب مردم در مورد عمران روستاها نظری که دارد بتك نظر قطعی شده است که به آن اعتقاد دارد و اگر اتفاقاً نظری مغایر پیدا شود ناچار است در واقع نظریات خود را بگوید و دلائل مخالفت خود را بر از کند اما ما که در يك اقلیت بسیار شدید هستیم متوجه میباشیم که حکومت رأی درست نمایندگان محترم حزب ایران نوین است و تنها از طرف ما يك تذکری است ولی وقتی توجه بفرمائید که این حکومت با خانها و آقایان حزب ایران نوین است البته بمسئولیت خطیری که در مقابل ملت و در مقابل نسل حاضر و بالاخره در مقابل شاهنشاه دارند همیشه متوجه بوده اند و همیشه متوجه هستند (روحانی - و به این جهت همه پیشنهادات خوب مورد احترام ما هست) البته ما در آن سمینار مثل دولت حاضر به این نتیجه رسیدیم (معیری - اکثریت هم شریف است) که دیگر وزارت کشور قادر نیست کار عمرانی روستاها را خود به تنهایی بعهده بگیرد ما به این نتیجه رسیدیم و دولت هم معلوم میشود به این نتیجه رسیده پس تا اینجا اختلاف نظری چندان نداریم (زننگ نایب رئیس)

نایب رئیس - اکثریت تصدیق نمایندگان محترم وقتی خارج میشوند به تابلو توجه داشته باشند

دکتر اسفندیاری - مذاکره مانعی ندارد

نایب رئیس - مذاکره مانع ندارد ولی تذکرتی لازم است که نمایندگان محترم به تابلو توجه داشته باشند

فضائی - بهر حال تذکر مقام ریاست راجع بصحبت بنده نبود اجازه بفرمائید ما مطالعاتی که در خود وزارت کشور و یا در خارج وزارت کشور کرده ایم و به این نتیجه رسیدیم که معتقد شدیم که وزارت کشور دیگر قادر نیست که این کارها را انجام بدهد مختصری از آن نظرات و مطالعات را بعرض نمایندگان میرسانم و آن وقت ببینیم این لایحه با آن مطالعات چه در وفق میدهد ملاحظه بفرمائید که کشور ما بطور تقریب دارای ۵۰ هزار ده کوچک و بزرگ است اما از همدیگر جدا و زندگی علیحده این ۵۰ هزار ده ۵۰ هزار انجمن میخواهد که انتخاب

باید بشود و وزارت کشور با همه مساعی که کرده شاید بمناسبت نقص قانون و بهمین مناسبت قانونی راهم پیشنهاد کرده است عوض کنند قادر نشده تمام ۵۰ هزار ده را برایش انجمن انتخاب بکنند ولی هدف ما آرزوی ما انتظار مجلس از دولت این است که انتخابات انجمن دهها تمام باشد و تمام دهات دارای انجمن دهی بشوند که بتوانند نسبت بوضع زندگی خودشان رسیدگی بکنند ما باید به آن توجه داشته باشیم که هر انجمنی هر دهی يك مقدار کار دارد کوچک و بزرگ میخواهد آب مشروب رسالت بکنند یعنی از این صورت که در نوبت چاه بادو آب در میآوردند و روند تبدیل کنند بطور صحیح تری که آب در دسترس مردم در ده باشد میخواهند حمام، مدرسه بسازند میخواهند جائی بسازند برای تقویت بهداشت سالم و از این قبیل برای هر يك يك پیشنهاد دارد و فرض بفرمائید برای هر دهی بطور متوسطه پیشنهاد دارند سه کار کوچک میخواهد انجام دهد این سه کار در مجموع ۵۰ هزار ده میشود ۱۵۰ هزار طرح و کار که برای این کارها پول خودش کافی نیست و برای هر يك يك مقدار کمک میخواهد از ۳۰ تا ۸۰٪ حتی ۹۰٪ همین مسئله (ایلیخانی پور - در بعضی نقاط صد٪) گاهی همینطور است همین مسئله لازم است این است که این پیشنهاد خوانده بشود بصورت يك طرح اجرایی در بیابدم معلوم بشود که چه چیز اینها کسر دارند و به اینها باید کمک شود اگر کمک فنی و کمک نقشه ای لازم است انجام بشود و بعد يك نظارتی بشود که این طرحها انجام بشود ملاحظه بفرمائید که این مربوط میشود در سال به ۱۰۰ تا ۱۵۰ هزار طرح میآید این حساب را بگردیم که در وزارت کشور تعداد بخشهایی که داریم کمتر از ۵۰۰ تا است و بطور متوسط بهر بخش ۱۰۰ ده میرسد اما نظر به اینکه در بعضی قرايم مملکت يك پراکنندگی بسیار زیاد بینشان هست در بعضی دهات بعضی بخشها بیش از ده دوازده ده تابع آنها نیست ولی در مقابل بخشهایی داریم که ۲۵ تا ۳۰ ده تابعه دارند این بخشها و بخشدارها هرگز قادر نخواهند بود بکار دوستانه برسند در اصول تشکیلات يك قلمروای هست يك واحد پیش از ۱۰ - ۱۲ تا نمیتواند

برسد اگر شما میبینید يك تشکیلاتی وجود دارد که میخواهد ۲۰ واحد را سر کشی بکنند آن تشکیلات ناسالم است آن نظمی که داده شده نظم صحیحی نیست بهمین جهت ما معتقد بودیم مانند دولت که وزارت کشور دیگر قادر نیست که این کار عظیم و پر کثرتش مملکت را رسیدگی کند و درست آنطوریکه شاهنشاه انتظار دارند، آنطوری که ملت انتظار دارد آنطور که طبع کار اقتضا میکند این کار را انجام دهد و با بموجب این لایحه که دارای دو ماده است اینطور در نظر گرفته شده است که این کار برعهده وزارت آبادانی و مسکن باشد و بنده باید اینجا يك عرضی بکنم و در مطلبی که عرض میکنم مطلقاً نظر به شخصی ندارم به جناب آقای انتظامی که کمال علاقه و ارادتمندی با کمال احترام عرض میکنم که وزارت کشور دیگر قادر نیست این کار را انجام دهد بتوانائی کار و صلاحیت کامل جناب وزیر آبادانی و مسکن معتقد هستم (صحیح است) از جانب دول بهایشان احترام میگذارم اما يك بحث اصولی را دارم و پیش میکنم که مربوط است به تشکیلات و فقط برای جلب توجه نتیجه اش اساساً ممکن است این باشد که جوابی که بمن میدهند آن نگرانی ما را در واقع رفع بکنند و نتیجه این است که وزارتخانه های کمیك وزارتخانه مرکزی است و در حدود ۲۰ اداره در مراکز استانها و فرمانداریهای کل فقط دارد دیگر کثرتش بیش از این ندارد این دستگاه بتواند جانشین يك دستگاهی باشد که با وجودیکه قریب ۵۰۰ شعبه بنام بخشداری داشت ما معتقد بودیم که نمیتواند به آن کار برسد یعنی هر دفتر فنی در سال در حدود ۱۰ هزار طرح را بخواند و ذرتوی آن طرحها دو هزار طرح را اولیت بدهد و بعد برایش اعتباراتی برای هر طرح در نظر بگیرد دیگر اینکه همانطور که عرض کردم عمران روستاها مقصود فقط مسأله ساختمانی نیست مسأله رهبری روستا نشینان بطرف يك زندگی بهتر است (صحیح است) فقط حمام ساختن کافی نیست بلکه این عادت و خوئی که بعد لازم از حمام استفاده کنند را باید بیاموزند (دکتر رهنوردی - باید اول حمام وجود داشته باشد که بتوانند استفاده از آن را بیاموزند) هر دوی اینها باید

با هم انجام بگیرد اگر بخوانید حضورتان عرض میکنم مادر مملکت ایران نجر به داشته ایم آقای دکتر رهنوردی (موسوی ماکوئی) - اگر وسیله در اختیار روستائیان ایرانی بگذارند راه استفاده اش را بخوبی بلدند احتیاجی نیست که ایشان را یاری دهند (بهر صورت مسأله عمران مسأله ای است که هم جنبه معنوی دارد و هم جنبه مادی رهبری آنها بزرگتر است بهتر این مقصود اداره عمران است با اعتقاد من وزارت آبادانی و مسکن و شخصیهائی که در آنجا کار میکنند دارای آما دگی ذهنی کافی برای مشکلات زندگی روستائیان نیستند اگر در کار ساختمانی فی المثل دارای صلاحیت فنی و دارای صلاحیت تجربی و دارای آما دگی ذهنی هستند ولی در مسأله رهبری روستائیان بطرف زندگی بهتر دارای یک چنین سابقه فکری نیستند این اندیشه ها در آنجا نبوده و باید عرض کنم اگر يك كفه ترازو اتفاقاً نسبت به وزارت كشور مقداری سنگینتر است يك كفه ترازو خیلی سبکتر است زیرا مأمورین وزارت كشور دارای مطالعه بودند دارای سابقه بودند اگر تقصیری داشتند این طرز نبود که بکلی بی اطلاع باشند و قتیکه توجه بفرمائید این مطلب که مأمورین وزارت آبادانی و مسکن باید هر اداره تقریباً به ۴۰۰۰ ده یاسه هزاره در استانها برسد و تازه ارتباطی هم با مشکلات روستائیان و زندگی آنها نداشته است باید تصدیق بفرمائید که واقعا کار عظیمی است و من لاف شهادت آقای وزیر آبادانی و مسکن رami ستایم که چنین کار عظیمی را دارد تقبل میکند و میگوید که از عهده بر می آیم البته آرزو داریم که ایشان دستگاه ایشان از عهده بر آیند بنده راجع به تبصره اول ماده اول هم مطالبی دارم که البته مربوط است به کلیات اما شاهد من در تبصره اول ماده اول است که تا کزیر هستم آن تبصره را بخوانم تا بتوانم راجع به این مطلب عرضی را که دارم بعرض برسانم در ماده اول که اداره کل امور اجتماعی از وزارت كشور منتزع میشود و می آید بوزارت آبادانی و مسکن يك تبصره هست «تبصره ۱- آئین نامه های اجرایی مربوط به انجمن ده و امور آبادانی روستاها از طرف وزارت آبادانی و مسکن تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران بموقع

اجرا گذاشته خواهد شد . . . اینجا بنظر میرسد که آئین نامه اجرائی در اینجا تصویب میشود و در هیأت وزیران و به پیشنهاد آبادانی و مسکن و بعد بموقع اجرا گذاشته میشود و ظاهراً بنظر میرسد اشکالی هم ندارد (دکتر حبیب اللهی - باطناً هم اشکالی ندارد) و يك چیز عادی است و تا آئین نامه های مزبور تهیه نشده است اداره کل امور اجتماعی و عمران دهات و انجمن شوراهای مربوط هم گماکان مطابق سابق وظایف خود را انجام خواهند داد این قسمت ذیلش نشان میدهد که آئین نامه ای که تصویب خواهد شد جانشین قانون عمران و تعیین کننده وظایف وزارت آبادانی و مسکن در مورد عمران روستاها و بخشها خواهد شد در واقع با این تبصره اجازه ای برای لغو نسخ و تغییر و تبدیل قانون قبلی و ایجاد قانون جدیدی بکنند که منتها به مجلس نمی آید و بوجه ملوکانه نخواهد رسید بنظر بنده این کار اصولاً صحیح نیست این حق مجلسین است و در واقع از حقوق مشروطیت است مادر قانون اساسی در چند جا که اصولش را الآن برایتان قرائت خواهم کرد نشان میدهد که هر گونه تغییر قانونی که میخواهد پیدا شود مخصوصاً راجع به اساس کار وزارتخانه ها باشد و در اساس وزارتخانه ها بحث کند باید به مجلس بیاید در مقدمه عرایض عرض کردم ما يك دسته کوچکی هستیم که اینجا تذکر میدهم این رأی شما است که حقوق مجلس را حفظ باید بکنند الآن بنده با خواندن قسمتهای مربوط از قانون اساسی نظرتان را با اصل مطلب بیشتر جلب میکنم اصل ۱۶ - کلیه قوانینی که برای تشیید مبانی دولت و سلطنت و انتظام امور مملکتی و اساس وزارتخانه ها لازم است باید بمصوب مجلس شورای ملی برسد (صحیح است) اصل ۲۱ - هر گاه در قوانین اساسی وزارتخانه ها قانون جدید یا تغییر و نسخ قوانین مقرره لازم شود یا تصویب مجلس شورای ملی صورت خواهد گرفت ام از اینکه لزوم آن امور از مجلس عنوان با از طرف وزراء مسئول اظهار شده باشد.

وزارتخانه های مسئول انشاء و تنقیح یافته بتوسط وزراء مسئول با از طرف صدراعظم بمجلس شورای ملی اظهار خواهد شد و پس از تصویب بصد هما یونی موشح گشته و بموقع اجرا گذاشته میشود.

بنده شخصاً معتقد هستم که اصلاً این تبصره قابل طرح در مجلس نیست ولی البته اعتقاد شخصی بنده ربطی به اعتقاد مقام ریاست ندارد ولی در عین حال ناچار بوم تذکر بدهم این صحیح نیست که در مملکت ما يك قانونی بگذاریم و اجازه تشکیلات بدهیم ولی آنها چکاری کنند خودشان تشخیص میدهند خودشان تأییدی کنند.

نائب رئیس - آقای فضائلی شور اول است اگر پیشنهادی دارید بدهید .

فضائلی - متأسفانه چون ما با این لایحه مخالف هستیم هیچگونه پیشنهادی هم نمیدهم و این تذکرات را از این نظر میدهم که اکثریت در مورد این لایحه که خودشان طرفدارش هستند پیشنهادات لازم را تا آن حدودی که خودشان موافق هستند بدهند بهر حال بنده استدعا میکنم که بنیادی نگذاریم که این مسئله باب بشود که وزارتخانه ای تأسیس بشود ولی کار خودش را خودش تشخیص بدهد این صحیح نیست و با اصول مشروطیت هم درست در نمی آید ، عرض دیگری ندارم

دکتر کیمیان - آقای فضائلی پیشنهاد بدهید.

نایب رئیس - بنده هم این تذکر را دادم که اگر پیشنهادی هست پیشنهاد بدهند چون لایحه در شور اول است، آقای دکتر مهدب بعنوان موافق صحبت می کنند بفرمائید.

دکتر مهدب - بیا اجازه مقام ریاست و همکاران محترم ، بنده در عین حالی که با این لایحه موافق هستم اجازه میخواهم بدو چند کلمه ای در خصوص فرمایشات مبارک گرامی آقای فضائلی عرض کنم و بعد عرایض خود را خدمتتان عرض می کنم . در مرحله اول از لحاظ اهمیت روستاها و اینکه ما در این مملکت پنجاه هزار ده داریم صحبت شد بنده خیال میکنم همین اهمیت است که مورد توجه دولت است ، همین اهمیت است که مورد توجه مجلس است و از لحاظ همین اهمیت است که این لایحه

تقدیم شد ، بنابراین بحثی را که ما در مجلس دوره ۲۱ و حتی در محافل حزبی خودمان داشتیم امروز مینیمیم که دولت جامعه عمل میپوشاند بگوای صورت مجلس های تمام دوره گذشته در بحث هائیکه دوستان ما در اکثریت میکردند این مطلب بود که باید به فعالیت های منشئت در دهات خاتمه داده شود و نظم و نسق جدیدی در عمران روستائی مملکت ظاهر شود ، بنده خوشوقتم که دوستان ما در حزب مردم هم سمیناری تشکیل دادند و بهمان نتیجه رسیدند که ما چندسال قبل رسیدیم ، یعنی ما هم معتقد بودیم که باید به روستاها بیش از این توجه شود ، باید به نحوه تشمت فعالیت ها در سطح ده توجه شود بالاخره مردم ده بعد از زمان انقلاب باید از نظم و نسق بهتری بهره مند شوند ، بنده خیلی خوشحالم که یکی از نظرات عمده حزب مردم یعنی بیرون آوردن اداره عمران وزارت كشور توسط دولت حزبی هویدا جامعه عمل پوشید و الان لایحه اش در محضر مقدس این مجلس مطرح است ، یعنی هر وقت خواه اقلیت خواه اکثریت پیشنهادی داده است که در صلاح مملکت بوده این پیشنهاد مورد توجه دولت قرار گرفته و غیر از این هم نمیتواند باشد بنده خودم بارها از ارشاد دوستان اقلیت در اصلاح بسیاری از قوانین و لوایح در کمیسیونها استفاده کرده ام . من یقین دارم همانطور که جناب آقای فضائلی فرمودند ما هم در بسیاری از موارد در کمیسیونها و در جلسات علنی نسبت به اصلاح لوایح دولت پیشنهاد دادیم ، بنابراین آنچه که شده درست در مسیر صحبت های ما و احیاناً نتیجه سمینار مردم از لحاظ اینکه این اداره جایش آنجاست انجام گرفته اما بحثی درباره انتخابات دهات است که بنظر بنده در مورد این لایحه نیست و موضوعی است در اختیار صلاح وزارت كشور و حتی در این لایحه در پرتاز هست که در صلاحیت وزارت كشور است . از زندگی بهتر صحبت شد خیال میکنم این افتخار ماست که شعار ما در حزب ایران نوین زندگی بهتر برای همه است و من سر بلندم که پیرو این مسکتب که الهام میگردد از منویات بزرگ

شاهنشاهی هستیم، هیچکدام از ما از هیچ کوششی در راه ایجاد زندگی بهتر فرو گذار نکرده ایم و چقدر سر بلتیدیم که تمام دوستان ما حتی آنهایی که در مکتبهای سیاسی دیگری هستند به استناد همین شعار حزب مرفعی ایران نوین یعنی زندگی بهتر برای همه در لباس ایراد به این لایحه دولت ما را سر بلند میکنند و دفاع میکنند، دولت هویدا بنظر بنده که به استناد همین زندگی بهتر برای همه گامهای بلندی برداشته که تجلی یکی از آنها همین لایحه است و زندگی بهتر برای روستا تنها از یک راه تأمین نمیشود بلکه با شیوه دانش، بلکه با سیاه بهداشت، بلکه با ایجاد خانههای انصاف و تمام اصولی که امروز بعد از انقلاب توسط شاهنشاه ما در این مملکت اجرا میشود و انجام شده ایجاد میشود بنابراین هیچکس نمیتواند از یک راه فقط زندگی بهتر برای مردم دهات این مملکت فراهم کند، باید آنچه که بتوانیم در تقویت سیاه دانش و سیاه بهداشت و سایر اصول انقلاب کوشش بکنیم تا برای مردم دهات زندگی بهتری تهیه کنیم و الا من با فرمایشات جناب آقای فضایی هم عقیده هستم که حمام زندگی بهتر صد درصدی درست نمیکند ولی ایجاد یک حمام با ایجاد یک لوله بهداشتی وضعی را ایجاد میکنند که زندگی بهتر در دنبال آن خواهد بود، بنابراین همین فلسفه وزارتخانهها را که در نظر بگیریم با توجه مثلاً سنگینی بار وزارت کشور، منبعند وزارت کشاورزی خواهد توانست که در بالابردن سطح تولید و بالا بردن سطح درآمد از هر هکتار کوشش بیشتری بکند و فعالیت بهتری بکند و درآمد کشاورز از این راه بیشتر میشود و زندگی بهتری برای کشاورز پیدا میشود و این درست همان شعار حزب ماست، بنابراین بنده بسیار سپاسگزارم بنویه خودم، که این شعار حزب ما مطرح شد و بنده هم توانستم چند کلمه ای درباره آن صحبت کنم، و اما از نظر تبره، بنظر بنده بطوریکه مقام ریاست فرمودند واقعا بحثی است دقیق و جالب، شور اول است بنده هم اگر پیشنهادی دارم چنانکه در بسیاری از لوائح چه اقلیت و چه اکثریت پیشنهاداتی داشته اند که به کمیسیونها رفت و در کمیسیونها

اصلاح شد و نمایندگان دولت آمدند و از پشت همین میز از بسیاری از دوستان ما تشکر کردند که اگر این پیشنهاد را نمیدادید مشکلات به همین صورت باقی میماند بنابراین راه باز است برای پیشنهاد و اصلاح تبره، پس از این لحاظ هم اشکالی باقی نیست اما جناب آقای دکتر نهاوندی بنده از لحاظ اهمیت فلسفه عمران روستائی که همیشه در این مجلس و در هر فرصتی استدعا کرده ام عرض کرده ام امروز هم از این فرصت استفاده میکنم و بعضی از مطالبی را که بکران در این مجلس و در سایر محافل مربوط بحث کرده ام تکرار میکنم همانطور که همکار ارجمند بنده جناب فضایی فرمودند مسئله عمران روستائی و مسئله روستاها بسیار مسئله عمده و دقیقی است و توجه بسیار و بیشتر از آنچه که شده باید به آن شود، مسلماً با ادغام یک سازمانی که متناسب با فعالیت های آن سازمان نبود در سازمانی که وظایف مشابه تری دارد یک قدم به جلو رفته اید، مسلماً جمع آوری فعالیت های مشتت در سایر وزارتخانه از جمله فعالیت در وزارت بهداشتی همانطور که عرض کردم یک فعالیت کوچک دیگری در وزارت کشاورزی، ترویج روستائی با اداره مهندسی بهداشت تا آنجا که مربوط به لوله کشی آب است مربوط به وزارت آبادانی و مسکن میشود، این درمان کننده یکی از دردهاست ولی درمان کننده تمام دردها نیست درست است که بعد از انقلاب بزرگ با توجه خاصی که بروستاها شده و همین اداره عمران که بعضی از دوستان از آن گله مندند خدماتی کرده (موسوی سا کوئی - در منطقه ما که اثری از خدماتش نیست) بنده صد درصد با فرمایشات جناب عالی موافقم برای اینکه اطلاعی ندارم ولی میدانم در منطقه ما در فعالیت هائی کرده اند و خدماتی کرده اند البته ممکن است آنچه که ما توقع داریم نشده باشد همین ترتیب است اداره مهندسی بهداشت به همین ترتیب است سایر دستگاههای دولت ما اجرا آنها را نباید از بین ببریم البته اگر خوب کار نکردند باید تذکر داده شود و گفته شود بهر حال برای اینکه این سه دستگاه به وزارت آبادانی و مسکن

برود حرفی نیست ولی بنده فقط بحکم در این است که آیا مشکله روستاها حل میشود یا نمیشود البته مشکلی که صدها سال است با آن روبرو بوده ایم هیچکس توقع ندارد که در ۲ ساعت یا در یکسال یا دو سال ۱۰ سال حل شود (دکتر صدر - انقلاب یعنی همین یعنی دیگر کوئی آنی) عرض کردم شما در هر کاری میتوانید فعالیت عمده ای انجام بدهید انقلاب بکنید ولی افراد را نمیتوانیم شما میدانید سروران عزیز که در این مملکت چند درصد بیسواد هستند؟ (بدر صالحیان - آقایان سرور خودشان هستند نه سرور جناب عالی) با تمام اهمیتی که انقلاب داشته هنوز هم تعدادی از افراد بیسوادند (صحیح است) با اینکه ۵ سال میگذرد، انقلاب یعنی واژگون کردن کاخهای ظلم (صحیح است) اگر آن کار را کردید ما در این مملکت دنبالش را خواهیم گرفت و بقیه کاخهای ظلم را واژگون میکنیم (صحیح است) در هر حال میباید ما با سرعت زیادی جلو میرویم وقت زیادی ندارم بخصوص از لحاظ روستاها فردا جناب آقای دکتر نهاوندی از لحاظ یک عمران روستائی دیر است بلکه باید امروز انجام بشود متأسفانه با خوشختانه در شهرستانها و مراکز استانها توجه بیشتری شده عمران و آبادی زیادی تری شده آبادی هائی شده عمارتهائی ساخته شده بحمد الله اکثر شهرها دارای آب لوله کشی شده اند و دارای برق شده اند ولی دهات هنوز خیلی عقب هستند و این امیدواری برای من هست که با ادغام این فعالیتها در وزارت آبادانی و مسکن و با توجه خاص دولت در پیشرفت روستاها و توجه خاص وزارت آبادانی و مسکن این فاصله ای را که هست سرعت جبران کنیم هیچوقت بنده توقع ندارم که در یک سال انجام بشود ولی متوقع هستم با این فلسفه ای که آقایان دارند، دولت دارد ظرف مدت کوتاهی ۴-۵ سال نمیدانم جبران بشود مسلماً باین فائلیتی که شما شروع کردید عظمت وزارتخانه آن بسیار خیلی بیشتر از آنچه در سابق بوده بشود یعنی اگر شما فرضاً ۱۰۰۰ تومان در شهرها خرج کنید باید ۹۰۰ تومان در روستاها باشد شاید من یک مقداری بلند

بروازی میکنم ولی این توقع اکثریت زحمتکش مردم ایران هست از لحاظ روستائیان که حالا که این وضع شده يك وزارتخانه جوانی مسئول بهبود عمران روستاها قرار میگيرد يك انقلاب اساسی جدیدی بشود یعنی واقعاً واژگون بکنند وضع قبلی را بودجه اداره عمران جناب آقای موسوی سال گذشته ۴ میلیون تومان بوده برای عمران روستائی ۴ میلیون اصلاً معنی ندارد ۴ میلیون هم معنی ندارد ۴۰۰ میلیون هم معنی ندارد ۵۰۰ هزاره داریم برای هر دهه ۱۰ تومان هم خرج کنند میشود ۵ میلیون تومان و ۱۰۰۰ تومان هم خرج کنند میشود ۵ میلیون تومان با ۵ میلیون تومان و ۵۰ میلیون تومان فعالیت های دیگر ممکن هست ولی باید به منابع خیلی بیشتری برسد (اسدی - مجال بدهید آقای دکتر نهاوندی درست می کند) (دکتر عدل طباطبائی - ما با بشان اعتقاد داریم ترتیب کار را میدهند) عرض کنم مسلماً با توجهی که مردم روستائین به سازندگی دارند وزارت آبادانی و مسکن هم این علاقمندی در افراد و سازمانها پیش هست و مسلماً این قدرت و صلاحیت را دارد و مورد تأیید همه همکاران هست بنده امیدوارم با فعالیت خود مردم فعالیت هائی عمرانی مهمی در برنامه چهارم شروع بشود بیشتر از این وقت سروران عزیزم را نمیگیرم امیدوار هستم حالا که قدمهای اساسی که درباره جمع آوری فعالیت های مشتت شده و مسئول گردن يك سازمان برای عمران روستائی توفیق بزرگی نصیب وزارت آبادانی و مسکن بشود ولی تذکری را لازم میدانم که بدهم که فعالیت سایر وزارتخانهها يك مقدار مدیون فعالیت وزارت آبادانی و مسکن خواهد بود یعنی اگر دهاتی مزبض بشود لوله بهداشتی نداشته باشد خواه ناخواه قدرت برای بالابردن سطح تولید نخواهد داشت اگر در روستاها و برای روستائینان آب خوردن با وسایل اولیه زندگی از لحاظ آب حمام فراهم نشود وزارت کشاورزی هم نمیتواند کار بکند وزارت تولیدات کشاورزی هم خواه و ناخواه نمیتواند زیاده و ثمر باشد برای اینکه مردم آنجا دل بکار ندارند بنابراین توجه بفرمائید که شما در حقیقت مسئول بهبود وضع کل روستاهای مملکت هستید تنها

از لحاظ عمران بلکه سایر مسئولیت‌ها مثل بالا بردن سطح کشت به بود وضع کشاورزی و سایر مشکلاتی که هست انشاءالله موفق و پیروز می‌شود.

نایب رئیس - آقای روحانی جنابعالی موافقت با مخالف ؟

روحانی - من پیشنهادی داده‌ام و در باره آن در کلیات این لایحه می‌خواهم عرضی بکنم.

نایب رئیس - بعد از آقای وزیر آبادانی و مسکن صحبت بفرمائید آقای دکتر نهاوندی بفرمائید.

دکتر نهاوندی (وزیر آبادانی و مسکن) - بنده از فرمایشات نمایندگان محترم در اینجا واقعا استفاده کردم و تصور می‌کنم بحثی که راجع به این لایحه شد از لحاظ اهمیت تذکرات جناب آقای فضائلی به نمایندگان اقلیت و هم مسلک عزیز جناب آقای دکتر مهدی از طرف حزب ایران نوین شایسته و فراخور اهمیت این لایحه مهم بود که امروز در مجلس شورای ملی مورد بحث و مطالعه قرار گرفته فرمایشاتی که جناب آقای فضائلی فرمودند درباره اهمیت عمرانی دهات صد درصد مورد تأیید دولت هم هست و بنده تصور می‌کنم همین قانونی که امروز در مجلس مورد بحث قرار گرفته نشانه توجه خاصی است که دولت به مسأله عمران دهات دارد بخصوص که یکی از اصول انقلاب در موقع افتتاح مجلسین از طرف علی‌حضرت مابونی اصل نوسازی شهرها و روستاهای کشور اعلام شد و واقعا دولت موظف هست که در اجرای این اصل انقلاب آنقدری که در توانایش باشد و آنقدری که در امکاناتش باشد انجام بدهد و مسلم بدانید انجام خواهد داد بنده عرض می‌کنم نه تنها با کمال اشتیاق و با کمال میل و علاقه از نظرات حزب مردم بلکه از هر نظر دیگری در مورد عمران روستاها کمال استفاده را خواهیم کرد و سعی خواهیم کرد این برنامه را در حدود ممکنات به بهترین وجه ممکن بمرحله اجرا در بیاوریم در اینجا جناب آقای فضائلی راجع به قادر نبودن وزارت کشور به تقبل کار عمرانی روستاها صحبت فرمودند و اضافه کردند علت تقدیم این قانون به مجلس عدم توانایی وزارت کشور به این کار بوده است بنده صراحتاً عرض می‌کنم

در این مورد از این برود پیشنهادی دادند که الان تقدیم مقام ریاست شد و دولت هم بآن موافقت کرد و تصور می‌کنم که نظر جناب آقای فضائلی را کاملاً تأمین خواهد کرد بنده باید عرض کنم خیلی خوشوقت می‌شوم که نماینده محترم اقلیت بجای اینکه بفرمایند اینکار وزارت کشور نیست و کار وزارت آبادانی و مسکن هم نیست بفرمایند که کار کیست؟ (دکتر مهندس نهودی - به قطعنامه حزب مردم توجه بفرمائید) ولی بهر حال امیدوارم که در شور دوم از نظرات ایشان و سایر نمایندگان محترم استفاده کنیم و میتوانم این قول را از طرف همکارانم و از طرف خودم به نمایندگان محترم بدهم که با کمال علاقه مندی و صداقت و فدکاری ما سعی خواهیم کرد که این برنامه عمرانی روستائی را در کشور بمرحله اجرا در بیاوریم (احسن).

نایب رئیس - آقای روحانی بفرمائید.

روحانی - با فرمایشات همکار آداری سابق بنده و همکار مجلس فعلی جناب آقای فضائلی که از صاحب منصبان وزارت کشور هستند و بیاناتی که جناب وزیر محترم آبادانی و مسکن فرمودند شاید عریض بنده زاید باشد (صحیح است) فرمودید صحیح است اما فکر می‌کنم که يك مطالبی باشد که اگر درست نفهمیم ناصحیح بماند مسئله عمران روستاها و روستاهای ما آنقدر زیاد و مهم است که اگر در باره اش اندکی بیشتر بحث بشود شاید در نتیجه‌ای که می‌گیریم مفید باشد در این تردید نداریم که تمام پیشرفتهای ما تمام کارهای ما و تحولاتی که در مملکتمان پیدا شده که مورد اعجاب دنیا است به ابتکار و رهبری شاهنشاه ما است اما يك عده‌ای از افراد مملکت گاهی اوقات این افتخار را پیدا می‌کنند که منویات رهبر خردمندان را زودتر درک می‌کنند و خودشان را آماده برای اجرای این منویات می‌کنند دوست عزیز من اشاره بسمینار حزب مردم کردند اتفاقاً اساسنامه حزب ایران نوین همراه من بود این اصل ۳۲ در سال ۴۲ است ما زودتر الهام گرفتیم این اصل می‌گوید نوسازی شهرها و روستاها و اجرای طرح وسیع تأمین مسکن در سراسر کشور طبق اصول فنی و اقتصادی از برنامه‌های مهم و مؤثر عمرانی کشور است حزب ایران

عمران روستائی کشور تقدیم مجلس خواهد کرد برای اینکه بشود واقعا اینکار را بر مقیاس خیلی وسیعی انجام داد و فلسفه این قانون تلفیق فکر عدم تمرکز در سطح ده است با فکر برنامه ریزی متمرکز بنده تصور می‌کنم که این قانون در شرایط فعلی جوابگوی نیازمندیهای مملکت باشد هدف تقدیم این قانون جلوگیری از دوباره کاری و کارهای همانند است یعنی کارهایی که نظیر هم بوسیله دستگاههای مختلف انجام میشد و بنده خوشوقتیم باستحضار نمایندگان محترم بر سرانم در برنامه چهارم عمرانی کشور اعتبارات نسبتاً وسیعی برای کار عمران روستائی پیش بینی شده است البته این اعتبارات بعد از تصویب مجلسین جنبه نهائی خواهد داشت ولی نظیر موقت میشود عرض کرد که در خود فصل عمران روستائی ۷۳۲ میلیون تومان در ظرف ۵ سال برای عمران روستاها منظور شده است که اگر باین رقم و ارقامی که در فصول دیگر برنامه هست منجمده فصل رفاه اجتماعی که ارتباط پیدا میکند به عمران روستائی و بجز این دستگاه ما خواهد بود اضافه کنیم و اگر به این ارقام مخصوصاً کمک‌هایی که بوسیله خود روستائیان و خود بسیاری روستائیان که ما وظیفه داریم کمک آنها را جلب کنیم اضافه کنیم البته کافی برای انجام احتیاجات نخواهد بود ولی رقمی خواهد بود که يك نگان فوری و قابل احساس و رؤیت در سطح روستاهای مملکت بوجود بیاورد نکته آخری که بنده اینجا وظیفه خودم میدانم عرض کنم گرچه جناب آقای دکتر مهدی کار بنده را آسان کردند در باره برنامه دولت است راجع به بنده این نامه مربوط به انجمن ده‌ها و روستاها نبود همیشه دولت رسیده است عرض کنم نظرها در ابتدا این بود که این آئین نامه فقط جنبه ترتیب کارهای اجرایی نحوه اجرای برنامه‌ها و روابط دولت را بنا انجام ده خواهد داشت و جزو اختیارات قوه مجریه است و بهمین مناسبت این را ما در لایحه تقدیمی گنجاندیم و پیشنهاد کردیم مسلک در کمیسیون کشور بنا پیشنهاد جناب آقای روحانی نماینده محترم این از لحاظ اینکه شایسته هر گونه نگرانی

که مطلقاً موضوع قادر بودن یا نبودن وزارتخانه‌ای برای انجام کاری مطرح نیست و بنده است در سه دولتی که خودم افتخار عضویتشان را دارم شاهد هستم که در حدود بودجه بسیار بسیار کمی که در اختیار اداره کسل عمران روستائی وزارت کشور بود بزرگترین رقم از ۹۰ میلیون تومان در سال تجاوز نمی‌کرد چه در زمان همکار عزیز جناب آقای دکتر صدر و چه در زمان همکار فعلی جناب آقای مهندس انصاری تمام کوشش‌ها از طرف وزارت کشور شد برای اینکه وظایف مجوله را به بهترین نحوی انجام بدهند ولی توجه بفرمائید به اهمیت مطلب و وسعت کارها که با هشت میلیون تومان در سال قابل حل نیست بخصوص در این مورد و در مورد این قانون بهیچ وجه مسئله انتقال تنها از يك وزارتخانه به وزارتخانه دیگر مطرح نیست بلکه تمام کارهای تکراری در دستگاههای مختلف دولت اعم از وزارت کشور و وزارت بهداشت و وزارت کشاورزی آنچه که جنبه خانه‌داری و راهمائی و اجتماعی دارد همه‌اش در يك دستگاه متمرکز خواهد شد و نظر دولت از تقدیم این قانون این بوده است که واقعا کار آبادانی و نوسازی روستاهای ایران از روی يك برنامه صحیح انجام بگیرد و با بنصورت نباشد که هر کجا انجمن دهی تشکیل شد بیاید تقاضای ساختن يك حمام را بکند و وقتی که پول فراهم شد آن حمام ساخته بشود نظیر این مسلماً کار برنامه عمرانی روستائی ایران کار عظیمی است کار خیلی بزرگی است کار طویل‌مدتی است و این احتیاج يك دستگاه متمرکز می‌کند که در باره‌اش فکر نکنند از روی يك برنامه صحیح اینکار را بمرحله عمل در بیاورند و بنده باز هم در جواب جناب آقای فضائلی عرض بکنم که مملکت اینکارها انجام نخواهد شد بلکه از ممکنات فعلی اداره عمران که ادغام میشود همانطور که گفتند صدها شعبه دارد از وظائف اداره مهندسی بهداشت که تعدادی از کارمندانش در اختیار ما قرار خواهند گرفت از وسایل ترویج خانه‌داری استفاده خواهد شد و بخصوص دولت قوانین جدیدی در چند روز آینده برای استفاده از نیروی

نوبت معتقد است که تأمین مسکن در شهرها و مراکز کاری و اجرای برنامه وسیع خود باری در روستاها بر مبنای طرحهای دقیق عمرانی هماهنگ با برنامه جامع اقتصادی ملی به مرحله اجرا در آید ایجاد سازمان لازم برای تمرکز برنامه‌های عمرانی و تأمین مسکن و اتخاذ سیاست صحیح اعتباری در نوسازی ایران نقش مؤثر خواهد داشت این مسئله حای خوشوقتی است که تمام افراد مملکت در جهت سعادت ملت و مصالح مملکت فکر میکنند که راه پیدا بکنیم بنابراین بنده استفاده میکنم از اینکه فرمودند تا اینجا بشود که سازمان وزارت کشور کافی نبوده است برای اجرای این هدف برنامه دولت حزبی این لایحه را تقدیم کرده است در این باب موقعی که لایحه سیاه ترویج و آبادانی در مجلس مطرح بود همکاری که در آن موقع تشریف داشتند شاید بخاطر داشته باشند که اینجا بنده مکرر در باره لزوم هماهنگی در روستاها صحبت کردم و مورد تأیید و توجه دولت بود و حتی در بحث مربوط بتأسیس وزارت آبادانی و مسکن نیز این مسئله مورد توجه بود نهایتاً امکانات فنی، مالی و اداری میبایستی متدرجاً فراهم بشود تا بتوانیم يك برنامه‌ای را در سطح وسیع مملکت اجرا بکنیم در آن موقع توجه نداشتیم و ما نیز به انتظارش بودیم و بررسی میکردیم برای چنین روزی که آن طرحهای هماهنگی در لایحه انجمن ده که در مجلس شورای ملی مطرح است ترتیب داده خواهد شد تا بتوانیم کارهایی که در سطح ده هست يك ترتیبی که از اعتبارات از امکانات و مقررات بیشتر و بهتر استفاده بکنیم برای رسیدن بمقصود در عمل ما دیدیم که مأمورین هر کدام تکلیفی دارند همین سه دستگاه را که در این لایحه ذکر شده است از لحاظ اینکه هر کدام در دستگاهها بشان يك امکانات مخصوصی داشته يك اعتبارات مخصوصی داشتند تحصیل آن اعتبارات از جهات مختلف بود در سطح روستاها که میخواهند این برنامه را اجرا کنند بمشکلاتی بر میخورند بنده الان که جناب آقای دکتر مرشد را میبینم بیاد میآید در خراسان موقع اجرای برنامه‌های جلوگیری از توسعه بیماری التوراداره بهداشت

هم مشغول بود و سازمانهای دیگر هم اینها يك اعتباراتی از سازمان برنامه تحصیل کرده بودند که مثلاً حمام‌ها را لوله کشی کنند تا در آنجا از سرایت بیماری جلوگیری شود اما اگر اداره عمران وزارت کشور هم با همکاری انجمن ده يك اعتباری تحصیل کرده بود که بتواند يك کاری انجام دهد در این حال که این مأمورین برای مردم ده و خدمت بده آمده بودند اما چون اعتباراتشان از منابع و مراجع مختلف مملکتی تحصیل شده بود و هر يك از این اعتبارات يك مقررات خاصی داشت اشکال داشت که اینها را صورت یکی در آورند و بتوانند که آب آشامیدنی یا حمام یا کار عمرانی را با هم تمام کنند بنابراین این میآید به این نتیجه میرسیم که لازم است کارهای عمرانی در ده یکی شود مطلبی که از نظر ما این کار خوب است و مطالعه کردیم اشکالی در آن نمی بینیم این است که کارهای عمرانی با کارهای اجتماعی مربوط است مخصوصاً در جوامع کوچک و روستاها جناب آقای موسوی اشاره فرمودند که اگر پول باشد روستائیان بلد هستند بسیار صحیح است استفاده از آنها بسیار صحیح است ولی شما خودتان شغل شریف معلمی دارید و میدانید آموختن بهتر استفاده کردن از امکانات و اختیارات این خود خیلی مسأله مهمی است مملکت ما همه چیز دارد و میباید آموختن را بهتر بتوانیم از امکانات موجود استفاده کنیم و داریم بیشتر میکنیم بواسطه این آموزش است در خود شهرها آموختن که چطور از امکانات باید استفاده بهتر بکنند مسأله مهمی است همین وزارت آبادانی و مسکن که کارش گفته میشود خشت گذاشتن روی خشت است در کار انتقال زاغه نشینان شهر تهران که همه دیدیم در منطقه دیگری از شهر که خانه‌های خوب ساخته شد و همه را در کنار جاده آرامگاه میبینیم و از خدمتگزاران صدیق که یکی از آنها خانم ضیائی همکار جناب آقای دکتر نیاوندی است باید نام ببریم فکر میکنم فعالیت اجتماعیشان خیلی سخت‌تر از ساختن آن خانه‌ها بود تا آنها را بتوانند آماده بکنند برای زندگی بهتر و بردن آنها (مسمودی - ده سال بود که نمیتوانستند این کار را انجام بدهند) بنابراین گرچه کاری

که وزارت آبادانی و مسکن کرد بظاهر خانه سازی بود ولی باطناً آدم سازی بود برای استفاده کردن از آن خانه‌ها پس بهمین طریق در دهات هم باید این برنامه‌ها با هم توأم بشود آنوقت وزارت آبادانی و مسکن خواهد توانست جناب آقای فضائلی از تمام آن متخصصین و افراد مجربسی که در بنگاه عمران هستند و واقعاً مدتی زحمت کشیده‌اند و مجرب هستند و حتی از فرمانداران و بخشدارها و مأمورین وزارت کشاورزی و فرهنگیان بسیار وارد و علاقمند در اجرای این برنامه استفاده بکنند این منظور کمک گرفتن برای برنامه است و هماهنگ کردنشان و اشکالی پیش نمیآید وزارت خانه‌ها که از هم جدا نیستند و این دولت است دولت حزبی است که کار مملکت را انجام میدهد مردم هم با مأمورین دولت همکاری خواهند کرد و آماده تر خواهند شد برای همکاری بنابر این اگر يك دستگاهی بدستگاه دیگر برود هیچ اشکالی از نظر ما متصور نیست و البته برای این برنامه وسیعی که در پیش دارند بنده میخواهم عرض کنم علاوه بر آنچه جناب عالی و جناب آقای دکتر نیاوندی اشاره فرمودند بایستی تکمیل کنند سازمانهایشان را و افراد لازم و کافی تربیت و آماده بکنند برای اینکه بتوان تمام روستاها رسید و در آن بحث نمیشوم که از لحاظ کشاورزی و دیگر مسائل روستاها بمان انشاءالله شکل دیگری پیدا خواهد کرد و این مشکلات موجود را کمتر خواهیم داشت آنچه که در این قانون دیده شد فکر میکنم با توضیحی که جناب وزیر آبادانی و مسکن دادند مطلب روشن شد ما هم متوجه بودیم و آن این است که این آئین نامهای که اشاره فرمودند و خودشان هم در بحث شرکت داشتند به این مسأله توجه شد دولت با بحثی که ما در مجامع داشتیم ناظر بر این مطلب بوده است که این قانون عمران که در مجلس هست آنچه مربوط بوظائف قانونگذاری و حقوق نمایندگان است البته در قانون منظور میشود اما اگر مطالب دیگری مربوط به اجرای يك قانون است البته باعلاقی‌های که سرعت کارها هست و با حسن رابطه‌ای

که بین تمام قوای مملکت در پیش برد برنامه‌ها هست چرا دست دولت را باز نگذارند برای اینکه بروند چند تا مأمور بگیرند و به کجا میخواهند بفرستند سازمان را چطور میخواهند ترتیب بدهند معیناً برای اینکه باز این فکر پیش نیاید بنده پیشنهادی با مشورت دوستان تهیه و تقدیم کردم که آئین نامه‌های اجرایی مربوط به وظائف انجمن ده در امور آبادانی به پیشنهاد وزارت آبادانی و مسکن و تصویب کمیسیونهای مربوط در مجلس خواهد بود بنابراین از این لحاظ ما مطالعه و بررسی کردیم هیچ اشکالی نیست زیرا اولاً خود قانون عمران در دستور مجلس است و آنچه حقوق نمایندگی و حقوق ملی و قانون اساسی باشد رعایت خواهد شد در سایر قسمت‌ها هم باز کمیسیونهای مربوط مجلس شورای ملی بنده پیشنهاد کردم اگر مورد تصویب کمیسیونها و مجلس قرار بگیرد تصویب خواهد کرد و مورد اشکالی نخواهد بود (فضائلی - قسمت‌های اساسی باید به تصویب مجلس برسد) عرض کردم قانون هست و باید به تصویب مجلس برسد بنابراین بنظر بنده با تسریع در تصویب این لایحه و با در پیش بودن برنامه چهارم که اشاره به امکانات مالی بیشتری شد و باز تکیه میکنم روی برنامه اجتماعی این مسأله که ایجاد علاقه بیشتر و کمک بیشتر از طرف روستاها به کارهای عمرانی خودشان ما امیدواریم که کاملاً در این کار توفیق نصیب دولت بشود و ما هم که بیشتر با روستاها سروکار داریم بتوانیم پیش‌رو هر خردمندمان که توجه کامل به تمام مردم این مملکت دارند و همچنین پیش‌ملت ایران بیشتر سرفراز و سر بلند باشیم ولی يك مطلبی هم بر حسب وظیفه نمایندگی تعبیر به همکاری با وزارت کشور نشود برای اینکه بنده باز نمانم هستم و از آن لحاظ کاری ندارم و آن این است که اشاره به هشت میلیون تومان فرمودند آنچه که بنده اطلاع دارم و جناب آقای مصطفوی هم مدتی عضویت هیئت مدیره بنگاه عمران را داشتند این مسأله را که اشاره فرمودند فقط از لحاظ سازمانی تعیین حقوق و وسیله است اعتباری که بنگاه عمران داشته است

برای کمک بده بسیار کم بوده است در سطح ده معهدا با این مبلغ با جلب همکاری مأمورین فنی سازمانهائی که از جمله همین وزارت آبادانی و مسکن و راه و غیره توانسته اند کارهای زیادی انجام بدهند منجمله در دهات فردوس و طبرس و گناباد تعداد زیادی حمامهای خوب ساخته شده و لوله کشی آب شده و انشاء الله در سایر جاها خواهد شد خیلی از تصدیع معذرت میخوام .

نایب رئیس - آقای مصطفوی با توضیحاتی که داده شد باز هم توضیحی دارید ؟

مصطفوی نائینی - دیگر مطلبی برای مخبر باقی نگذاشتند .

نایب رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست ؟ (اظهاری نشد) بوزود در شور مواد رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده اول مطرح است قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴ - از تاریخ تصویب این قانون ، اداره کل امور اجتماعی و عمران دهات از وزارت کشور منتزع و بوزارت آبادانی و مسکن منتقل میشود . کلیه وظایف و اختیارات وزارت کشور در مورد انجمن ده (به استثناء مقررات مربوط به انتخابات انجمن ده و کدخدایا) بعهده وزارت آبادانی و مسکن واگذار میشود .

تبصره ۱ - آئین نامه های اجرائی مربوط به انجمن ده و امور آبادانی روستاها از طرف وزارت آبادانی و مسکن تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران بموقع اجرا گذاشته خواهد شد و تا آئین نامه های مزبور تصویب نشده است ، اداره کل امور اجتماعی و عمران دهات و انجمن و شوراهای مربوطه کماکان بر طبق مقررات سابق وظایف خود را انجام خواهند داد .

تبصره ۲ - آن تعداد از کارکنان وزارت کشور و آن مبلغ از بودجه و دارائی که باید از وزارت کشور بوزارت آبادانی و مسکن منتقل شود بموجب تصویب نامه هیأت وزیران تعیین خواهد شد .

نایب رئیس - در ماده ۱ نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد های رسیده قرائت میشود . (بشرح زیر خوانده شد)

مقام محترم ریاست محترم مجلس شورای ملی محترماً پیشنهاد میشود قسمت اول تبصره ۱ قانون مربوط باصلاح قانون تأسیس وزارت آبادانی و مسکن بشرح زیر اصلاح شود :

تبصره ۱ - آئین نامه های اجرائی مربوط بوظایف انجمن ده در امور آبادانی از طرف وزارت آبادانی و مسکن تهیه و پس از تصویب کمیسیون مشترک آبادانی و مسکن و کشور مجلسین بموقع اجرا گذاشته شود الی آخر ... باادای احترام - روحانی .

ریاست محترم مجلس شورای ملی محترماً پیشنهاد مینماید تبصره ۱ ماده ۱ لایحه مربوط باصلاح قانون تأسیس وزارت آبادانی و مسکن بشرح زیر اصلاح شود :

آئین نامه های اجرائی مربوط بوظایف و در آمد انجمن ده و همچنین امور آبادانی روستاها از طرف وزارت آبادانی و مسکن تنظیم پس از تصویب کمیسیونهای آبادانی و مسکن و دارائی مجلسین لازم الاجرا خواهد بود و مادام که آئین نامه مزبور بتصویب نرسیده مقررات سابق در مورد اداره کل امور اجتماعی و عمران دهات و انجمن ده و شورای بخش لازم الاجرا است . با تقدیم احترام - مهندس زر آفر

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی متمنی است در سطر اول تبصره ۱ ماده ۱ پس از جمله (امور آبادانی روستاها) نوشته شود - و اسکان عشایر و امور مربوط به آن . با تقدیم احترام - حکیمیان ریاست محترم مجلس شورای ملی

در مورد لایحه اصلاح قانون تأسیس وزارت آبادانی و مسکن پیشنهاد مینماید تبصره یکم ماده یک بشرح زیر اصلاح شود .

(آئین نامه های اجرائی مربوط به وظایف انجمن ده درباره امور آبادانی و عمران روستاها بلافاصله پس از تصویب این قانون از طرف وزارت آبادانی و مسکن پیشنهاد و پس از تصویب کمیسیونهای آبادانی و مسکن و کشور مجلسین بموقع اجرا گذارده خواهد شد و تا تصویب آئین نامه های مزبور اداره کل اجتماعی ... الی آخر)

نایب رئیس - ماده دوم قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۳ - وظیفه ترویج خانه داری از وزارت کشاورزی منتزع و بوزارت آبادانی و مسکن محول میشود همچنین آفست از وظایف و وطن جهای بهداشتی (ساختمانی و لوله کشی) مربوط به اداره کد بهداشت وزارت بهداشتی که در روستاها انجام میشود یا خواهد شد با اعتبارات مربوط بظرفهای مزبور بعهده وزارت آبادانی و مسکن واگذار میگردد .

تبصره - کلیه کارکنان و اموال و اعتبارات و تمهیدات مربوط به ترویج خانه داری از وزارت کشاورزی منتزع و بوزارت آبادانی و مسکن منتقل میشود .

نایب رئیس - نسبت به ماده دوم نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد های رسیده قرائت میشود . (بشرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم تبصره ذیل ماده ۲ لایحه اصلاح قانون تأسیس وزارت آبادانی و مسکن (لایحه چاپی شماره ۶۱) بصورت زیر اصلاح گردد .

تبصره - کلیه کارکنان و اموال و اعتبارات و تمهیدات مربوط به اداره ترویج خانه داری (غیر از آن عده کارمندان اداره ترویج خانه داری که فقط عهده دار ترویج کشاورزی برای زنان روستائی هستند و به پیشنهاد وزارت کشاورزی و آبادانی و مسکن و تصویب هیأت دولت کارکنان با اعتبارات مربوط بحقوق و مزایا و وسائل کار در

اختیار وزارت کشاورزی خواهد ماند) از وزارت کشاورزی منتزع و به وزارت آبادانی و مسکن منتقل میشوند . دکتر اسفندیاری

ریاست معظم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید ماده ۲ لایحه اصلاح قانون تأسیس وزارت آبادانی و مسکن بشرح زیر اصلاح و بدو ماده تبدیل شود :

ماده ۲ - از تاریخ تصویب این قانون اداره ترویج خانه داری با کلیه وظایف و کارکنان ، اموال ، اعتبارات مربوط از وزارت کشاورزی منتزع و بوزارت آبادانی و مسکن منتقل میگردد .

ماده ۳ - از تاریخ اول فروردین ماه ۱۳۴۷ انجام آن قسمت از وظایف و اجرای آن قسمت از ظرفهای بهداشتی (ساختمانی و لوله کشی) مربوط به اداره کل بهداشت محیط وزارت بهداشتی که در روستاها انجام خواهد شد بعهده وزارت آبادانی و مسکن واگذار میگردد .

دکتر اعتمادی - دکتر ستوده - دکتر اسفندیاری ریاست محترم مجلس شورای ملی

در سطر اول ماده ۲ پیشنهاد میشود . کلمه (وظیفه) به (قسمت) تبدیل یابد . بدر صالحیان

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید وزارت آبادانی و مسکن به وزارت آبادانی و عمران تبدیل گردد زیرا کلمه و مفهوم عمران از لحاظ مصداق و شمول اعم و ارجح از کلمه مسکن میباشد . با تقدیم احترام - محمد تقی معزی

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

با تقدیم احترام پیشنهاد مینماید در ماده ۲ اصلاح قانون تأسیس وزارت آبادانی و مسکن در سطر چهارم بعد از کلمه با جمله « کارکنان دارائی » اضافه شود .

مهندس فیروز عدل

نایب رئیس - لایحه پیشنهادها برای شوردوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۵- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون دارائی راجع به تحصیل بیست میلیارد ریال اعتبار برای تقویت نیروهای دفاعی کشور و ارسال به مجلس سنا

نایب رئیس - گزارش شوردوم لایحه مربوط با اجازه تحصیل ۲۰ میلیارد ریال اعتبار برای تقویت نیروهای دفاعی کشور مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون دارائی

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۱۸ آذرماه ۱۳۴۶ با حضور تیمسار سپهبدکانوزیان معاون وزارت جنگ و آقای قوام صدری معاون وزارت دارائی لایحه مربوط به اجازه تحصیل ۲۰ میلیارد ریال اعتبار برای تقویت نیروهای دفاعی کشور را که گزارش شور اول آن شماره ۶۰ چاپ شده برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و گزارش شور اول را عیناً تصویب نمود. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

ماده واحده - بمنظور تقویت نیروهای دفاعی کشور بدولت اجازه داده میشود تا هم ارز مبلغ بیست میلیارد ریال یکجا یا بدفعات از هر منبع یا منابعی که مصلحت تشخیص دهد در هر مورد یا بهره‌ای که از بهره متداول تجاوز نکنند اعتبار تحصیل نماید. قرارداد راجع به مدت و سایر شرایط وام پس از تصویب هیئت وزیران قابل اجرا خواهد بود. مصرف اعتبار مزبور مشمول قانون مجاسبات عمومی و آئین نامه معاملات دولتی نمیشد.

مخبر کمیسیون دارائی - د کتر رفیعی گزارش شور دوم از کمیسیون نظام بمجلس شورای ملی کمیسیون نظام در جلسه ۹ آذرماه ۱۳۴۶ با حضور

تیمسار سپهبدکانوزیان معاون وزارت جنگ لایحه مربوط به اجازه تحصیل ۲۰ میلیارد ریال اعتبار برای تقویت نیروهای دفاعی کشور را برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و گزارش کمیسیون دارائی را در این مورد تأیید و تصویب نمود. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. مخبر کمیسیون نظام - حکیمیان

نایب رئیس - ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت به این لایحه باورقه رأی میگیریم قبل از اخذ رأی از همکاران محترم تقاضا میکنم که پس از آنکه رأی گرفته شد مجدداً در مجلس تشریف داشته باشند برای اینکه موقع استخراج آراء باید مجلس اکثریت داشته باشد

(اسامی نمایندگان بترتیب زیر وسیله منشی آقای (مهندس صائی) اعلام و در محل نطق اخذ رأی بعمل آمد)

آقایان: د کتر اعتمادی - مسعودی - د کتر مهندس ناصر بهبودی - د کتر خطیبی - د کتر سعید حکمت - سیدعلی صائب - موسوی ما کوئی - مهندس بهبودی - جهانشاهی - د کتر صاحبم - ربکی - زرگرزاده - بدر صالحیان - د کتر عدل طباطبائی - د کتر مدنی - شیخ الاسلامی - مصطفوی نائینی - سرتیب پور - اهری - د کتر موقفی - مهندس صائبی - مهندس زنجانی - ماهیار - د کتر و حیدنیا - مهندس کیا کجوری - مهندس پروشانی - مهندس برومند - مهندس ریاحی - سر لشکر هما یونی - سلیمانی کاشانی - سر لشکر نکوزاد - د کتر متین - مافی - مهندس زر آور - محدث زاده - معزی - شیخ بهائی - مهندس کیا - بهادری - د کتر مهدی - قاضی زاده - تهرانی - مهندس معینی زنده - صدقیانی زاده - پورساطع - توسلی - د کتر خزائلی - د کتر صدر - مهندس فیروز عدل - موسوی - فرهاد پور - خی - صائبی - مهندس بهرامزاده ابراهیمی - د کتر رفعت - امیر احمدی - د کتر خیر اندیش - ملکزاده آملی - د کتر ستوده - جوانشیر - بختیار بها - معیری - د کتر صالحی - د کتر امامی خوئی - عباس میرزائی - فضائل

مهندس قادر پناه - ملک افضالی - کلانتری - اولیاء - د کتر معتمد زوری - د کتر بقائی بزدی - د کتر کیان - پرفسور مخبر فرهمند - د کتر اسدی - د کتر سعید - پور بابائی - د کتر رشتی - د کتر سبزواری - د کتر میر علاء - مهاجرانی - اسدی - یوسفی - پردلی - ابوز - د کتر برومند - د کتر ملکی - د کتر مهذب - مهندس اسدی سمیع - فهیمی - خانلر فرچورلو - انشاء - صالحی - غلام نیاکان - د کتر وف - صادقی - بانو جهانبائی - بانو اشتهاج سمیعی - د کتر رفیعی - د کتر ضیائی - جاماسبی - بانو امین - مهندس بریمانی - د کتر رضیائی - جاماسبی - بانو تربیت - مانی - فروهر - د کتر محقق - مهندس یاز محمدی - شهرستانی - بیات - د کتر پرو عظیم - مهندس عنتر - صادق سمیعی - مهندس سهم الدینی - د کتر طالع - جوادی - عامری - د کتر فر بود - بهنیا - روستا - د کتر حبیب الهی کلالی - ثامنی - د کتر یزدان پناه - د کتر یگانگی - د کتر رضوانی - محسنی - سرتیب حکیمیان - د کتر عاملی تهرانی - روحانی شکبیا - آموزگار - د کتر غنی - ارسنجانی - د کتر رهنوردی - فروتن - طباطبائی - مهندس اردلان - دانشمند - ایلخانی پور - کاسمی - رضوی - کورس - بانو زاهدی - بدرامی - د کتر کاگیگ - محمد ولی فرچورلو - باینده - مریدی - اصولی - د کتر صفائی - مهندس اربابی - د کتر عظیمی - معظمی - بانو سعیدی - حق شناس - د کتر سفدباری - مبارکی - ظفر - مهرزاد - فیاض فاضلی - نخر طباطبائی

آراء مأخوذه شماره شد نتیجه بقرار زیر اعلام گردید.
آراء موافق ۱۶۷ رأی
نایب رئیس - از ۱۶۷ نفر عده حاضر لایحه دولت با ۱۶۷ رأی به اتفاق آراء تصویب شد (مبارک است) برای تصویب بمجلس سنا فرستاده میشود.

موافقین - آقایان:

ملکزاده آملی - د کتر ستوده - جوانشیر - بختیار بها - معیری - د کتر صالحی - د کتر امامی خوئی -

عباس میرزائی - فضائلی - مهندس قادر پناه - ملک افضالی کلانتری - اولیاء - د کتر بزدی - د کتر بقائی بزدی - د کتر کیان - پرفسور مخبر فرهمند - د کتر اسدی - د کتر سعید - پور بابائی - د کتر رشتی - د کتر سبزواری - د کتر میر علاء - مهاجرانی - اسدی - یوسفی - پردلی - ابوز - د کتر برومند - د کتر ملکی - د کتر مهذب - مهندس اسدی سمیع - فهیمی - خانلر فرچورلو - انشاء - صالحی - غلام نیاکان - د کتر وف - صادقی - بانو جهانبائی - بانو اشتهاج سمیعی - د کتر رفیعی - د کتر ضیائی - جاماسبی - بانو امین - مهندس بریمانی - د کتر رضیائی - جاماسبی - بانو تربیت - مانی - فروهر - د کتر محقق - مهندس یاز محمدی - شهرستانی - بیات - د کتر پرو عظیم - مهندس عنتر - صادق سمیعی - مهندس سهم الدینی - د کتر طالع - جوادی - عامری - د کتر اعتمادی - مسعودی - ناصر بهبودی - د کتر خطیبی - د کتر سعید حکمت - سید علی صائب - موسوی ما کوئی - مهندس بهبودی - جهانشاهی - د کتر صاحبم - ربکی - زرگرزاده - بدر صالحیان - د کتر عدل طباطبائی - د کتر مدنی - شیخ الاسلامی - مصطفوی نائینی - سرتیب پور - اهری - د کتر موقفی - مهندس صائبی - مهندس زنجانی - ماهیار - د کتر و حیدنیا - مهندس کیا کجوری - مهندس پروشانی - مهندس برومند - مهندس ریاحی - سر لشکر هما یونی - سلیمانی کاشانی - سر لشکر نکوزاد - د کتر متین - مافی - مهندس زر آور - محدث زاده - معزی - شیخ بهائی - مهندس کیا - بهادری - د کتر مهدی - قاضی زاده - تهرانی - مهندس معینی زنده - صدقیانی زاده - پورساطع - توسلی - د کتر خزائلی - د کتر صدر - مهندس فیروز عدل - موسوی - فرهاد پور - خی - صائبی - مهندس بهرامزاده ابراهیمی - د کتر رفعت - امیر احمدی - د کتر خیر اندیش - د کتر فر بود - بهنیا - روستا - د کتر حبیب الهی - د کتر فر بود - مهندس ارفع - د کتر قهرمان - د کتر کلالی - ثامنی - د کتر یزدان پناه - د کتر یگانگی - د کتر رضوانی - محسنی - سرتیب حکیمیان - د کتر عاملی تهرانی - روحانی -

شکیبا. آموزگار. دکتر غنی. ارسنجان. دکتر هنوردی. فروتن. طباطبائی. مهندس اردلان. دانشمند. ابانجانی. پور. کاسمی. رضوی. کورس. بانوزاهدی. پدramی. دکتر کاکیک. محمدولی قراچورگو. پاینده. مریدی. اصولی. دکتر صفائی. مهندس اربابی. دکتر عظیمی. معظمی. بانو سعیدی. حقیقتش. دکتر اسفندیاری. مبارکی. ظفر. هوزاد. فیاض فاضلی. فخر طباطبائی.

۶- استرداد يك فقره لایحه مربوط بتمم قانون بزه‌های راه آهن وسیله آقای معاون وزارت راه

نایب رئیس - آقای دکتر گنجی بفرمائید.
دکتر گنجی (معاون وزارت راه) - با اجازه مقام ریاست درخردادماه سال جاری دولت لایحه‌ای تحت عنوان متمم قانون بزه‌های راه آهن مصوب فروردین ماه ۱۳۲۰ و اصلاح بعضی از مواد آن را تقدیم نمود از آن تاریخ تا بحال نمایندگان محترم اطلاع دارند که شاهراه تهران- کرج بجزریان افتاد و بر نامه‌هایی هست که انشاءالله راههای بیشتری بر همان اصول ساخته شود و فکر جلوگیری از تصادفات این شاهراه و همچنین راههای دیگر دولت را بر این داشت که یک طرح ویوزیزی جامعی برای آینده راههای ایران اعم از راههای شوسه و راه آهن تهیه بکند که در دست تهیه است در ظرف دوسه هفته آینده تقدیم ساحت مقدس مجلس شورای ملی خواهد شد چون قسمت عمده قانودمدلول لایحه‌ای که قبلا تقدیم شده بود در لایحه فعلی که جوابگوی همه جانبه است رعایت شده دولت تقاضای استرداد لایحه قبلی را کرده و نامه‌ای به این مضمون تهیه شده که تقدیم مقام ریاست میشود.

۷- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت کشور

نایب رئیس - آقای ادیب محمدی بفرمائید.
ادیب محمدی (معاون وزارت کشور) - با اجازه مقام محترم ریاست
ساحت مقدس مجلس شورای ملی
نظر به اینکه ایجاد يك سازمان حمل و نقل عمومی

مجهز دریا بنیخت مستلزم تجدیدنظر در وضع فعلی و تقویت امور مالی و تشکیلات شرکت واحد اتوبوسرانی تهران میباشد لذا ماده واحده ضمیمه برای تصویب تقدیم میگردد.
نایب رئیس - به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۸- قرائت اسامی اعضاء و هیات رئیسه کمیسیون اصلاحات ارضی

نایب رئیس - اسامی اعضاء و هیات رئیسه کمیسیون اصلاحات ارضی قرائت میشود.
(شرح زیر خوانده شد)

- اعضاء کمیسیون اصلاحات ارضی ۱۲ نفر
شمه ۱ آقایان: جواد...
۲ : یار محمدی - مریدی
۳ : مهندس قادر پناه - امام مردوخ
۴ : مهاجرانی - جاماسی
۵ : مهندس اسدی سمیع - دکتر سبزواری
۶ : دکتر حبیب اللهی - ملک زاده آملی

هیئت رئیسه کمیسیون اصلاحات ارضی
رئیس : آقای دکتر سبزواری
نواب رئیس : آقایان مهندس قادر پناه - مهندس یار محمدی
مخبر : آقای مهندس اسدی سمیع
منشیها : آقایان: مریدی - دکتر حبیب اللهی

۹- اعلام وصول و قرائت يك فقره لایحه قانونی از مجلس سنا

نایب رئیس - لایحه‌ای از مجلس سنا رسیده است برای اطلاع مجلس قرائت میشود.
(شرح زیر خوانده شد)
ریاست محترم مجلس شورای ملی
عطف بمراسله شماره ۵۲۰۵۱ - ۶۶/۴/۲۵ راجع به آئین نامه اداره کل کمرگ اشعار میدارد :
در اجرای مفاد تبصره ۲ قانون انتقال اداره کل کمرگ و سازمان بنادر و کشتیرانی بوزارت دارائی آئین نامه

مزبور در جلسه روز یکشنبه ۲۱ آبانماه ۱۳۴۶ کمیسیون شماره چهار (دارائی) و جلسه روز یکشنبه ۵ آذرماه ۱۳۴۶ کمیسیون شماره ۳ (استخدام) مجلس سنا با اصلاحاتی تصویب رسید.

اینک آئین نامه اصلاح شده مزبور جهت تصویب مجدد کمیسیونهای مربوط آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد

رئیس مجلس سنا - مهندس شریف امامی
نایب رئیس لایحه برای رسیدگی به اصلاحات مجلس سنا بکمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۱۰- اعلام وصول و قرائت دو نامه رسیده از دولت در اجرای قانون نحوه خرید ماشین آلات و سایر لوازم برای اجرای طرحهای مصوب برنامه‌های عمرانی کشور

نایب رئیس - دو نامه از آقای نخست وزیر رسیده است برای اطلاع مجلس قرائت میشود.
(شرح زیر خوانده شد)

ساحت مقدس مجلس شورای ملی
موافقتنامه اعتبار منعقد در ۲۱ مرداد ۱۳۴۶ با شرکت‌های ژاپنی سویتو و میتو و میتویشی مربوط به تأمین تسهیلاتی از هزینه‌های ارزی خرید لوله و ورق فولادی برای طرح شاه لوله گاز ایران با رعایت ماده واحده «قانون نحوه خرید ماشین آلات و سایر لوازم برای اجرای طرحهای مصوب برنامه‌های عمرانی کشور» مورخ ۲۴ خرداد ماه ۱۳۴۵ اصلاح گردیده است و طبق آن مبلغ کل قرارداد مربوط را که بالغ بر یازده میلیون و یکصد و شصت و نه هزار و هفتصد و هشتاد و شش دلار و سی و هفت سنت آمریکائی (۱۱۱۶۹۷۸۱۳۷ دلار) میباشد میتوان تا حد اکثر پنج درصد (۵٪) یعنی تا یازصد و پنجاه و هشت هزار و چهارصد و هشتاد و نه دلار و سی و دو سنت آمریکائی

موضوع موافقتنامه مذکور در هشت قسط متساوی سالانه با احتساب بهرهای از قران ۶ درصد در سال در مورد لوله

و ۶/۵ درصد در سال بابت ورقه فولادی باز پرداخت خواهد شد. لذا در اجرای تبصره (۲) ماده واحده فوق الذکر گزارش آن بدینوسیله باستحضار میرسد.
نخست وزیر
ساحت مقدس مجلس شورای ملی
بارعایت ماده واحده «قانون نحوه خرید ماشین آلات و سایر لوازم برای اجرای طرحهای مصوب برنامه‌های عمرانی کشور» مصوب ۲۴ خرداد ماه ۱۳۴۵ موافقتنامه اعتباری بمنظور تأمین هشتاد و پنج درصد قسمتی از هزینه‌های ارزی خرید وسایل مورد نیاز از کازاخستان و شیچی شاهپور در تاریخ ۸ شهریور ماه ۱۳۴۶ با کازاخستان و شرکت‌های آلمانی منعقد گردیده است. مبلغ کل موافقتنامه مذکور چهل (۴۰) میلیون مارک آلمانی و قسمتی که بصورت اعتبار استفاده میشود سی و چهار (۳۴) میلیون مارک است. اعتبار مذکور در چهارده قسط متساوی ششماه بصورت سفته باز پرداخت میگردد و بمانده اقساط باز پرداخت نشده بهرهای از قرار ۶/۵ درصد در سال پس از تاریخ حملات تعلق خواهد گرفت و سر رسید اولین قسط اول ژانویه ۱۹۷۱ میباشد بدینوسیله در اجرای تبصره (۲) ماده واحده فوق الذکر گزارش آن تقدیم میگردد.

نخست وزیر
۱۱- قرائت دستور و تعیین موقع جلسه بعد -
ختم جلسه
نایب رئیس - دستور جلسه بعد قرائت میشود.
(شرح زیر خوانده شد)
دستور جلسه ۱۵
روز سه شنبه ۱۴/۹/۱۳۴۶
۱- گزارش شور اول ایجاد درجعات موقت درجه داری در نیروهای هوائی و دریائی شاهنشاهی. شماره چاپ ۷۰
۲- گزارش شور دوم اجازه الحاق رسمی دولت

- شاهنشاهی ایران بقرارداد و پروتکلا طبقه بندی کالا در تعرفه
گمر کی بر و کسل . شماره چاپ ۷۱
- ۳ - گزارش شور دوم تشکیل وزارت منابع طبیعی
شماره چاپ ۷۶
- نایب رئیس - به اضافه گزارش کمیسیونهای مربوط
راجع به معافیت گمر کی کالاهای شرکت ملی نفت که اگذا
یافتند
- یافروخته میشود که طرح آن بجلسه آینده هم کول خواهد
شد جلسه امروز را ختم میکنیم جلسه آینده ساعت ۱۰ نیم
صبح روز سه شنبه چهاردهم آذر خواهد بود .
(مقارن ظهر جلسه ختم شد)
- نایب رئیس مجلس شورای ملی . دکتر حسین خط

سئوالات

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

- خواهشمند است امر فرمائید جناب آقای وزیر آب و برق در مجلس شورای ملی حاضر شده و به سئوالان
زیر جواب بدهند .
- ۱ - چرا سیستان یعنی انبار غله ایران خراب شده و باقیمانده هم بسرعت در مسیر خرابی قطعی است .
  - ۲ - چه کسی یا مقامی سیستان را خراب کرد و به این وضع انداخت .
  - ۳ - آیا آن وزارتخانه سیستان را رو بخرابی میبرد یا عمران و آبادی .
  - ۴ - مردم سیستان تکلیف و بچه کسی مراجعه کنند و در زمان خود را بخواهند تا به نتیجه برسند .
  - ۵ - در قبال خرابی سیستان و جلای وطنی مردم و وضع پریشان و ویرا کنندگی آنها که در این ماجرا تلفات
جانی زیادی متحمل شده اند مسئول کیست .

مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی

- خواهشمند است امر فرمائید جناب آقای وزیر اصلاحات ارضی در مجلس شورای ملی حاضر شده به این
سئوال جواب گویند :
- قسمت زیادی از اراضی حاصلخیز و زرخیز سیستان بواسطه کم شدن آب لم بزرع و بایر شده و سال به سال آب
کمتر میشود و بر اراضی بایر افزوده میگردد بنحوی که انبار غله ایران بسرعت رو بخرابی میرود و بعد از چند سال
دیگر وزارت اصلاحات ارضی که وزارتخانه ایست انقلابی قاطع و برنده و قوانین مربوط بخود را با سرعت و قاطعیت
دقیقاً اجرا میکند کشاورزان یعنی خورده مالکین را مالک زمین نمیداند که این اراضی بایر است و آباد نشده در این
صورت تکلیف مردم چیست .
- با تقدیم احترام - ابراهیم پردلی